

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

8/24/2023

X ФО-15

Изх. №

София

Signed by: Ministry of Finance

ДО
КМЕТОВЕТЕ НА ОБЩИНИТЕ

КОПИЕ:

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА
ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ

УКАЗАНИЯ

ОТНОСНО:

**СЪСТАВЯНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТИТЕ НА
ОБЩИНИТЕ И НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА 2023 ГОДИНА**

I. ОБЩА ЧАСТ

Тези указания се издават на основание чл. 35 и чл. 97 от Закона за публичните финанси (ЗПФ) и чл. 53 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. (ЗДБРБ за 2023 г.)

С тях се определят основните насоки за съставянето и изпълнението на бюджета на общината за 2023 г. във връзка с разпоредбите на ЗДБРБ за 2023 г. и на Постановление № 108 на Министерския съвет от 2023 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2023 г. (ПМС № 108 от 2023 г.).

На основание чл. 84, ал. 4 от ЗПФ кметът на общината внася в общинския съвет окончателния проект на бюджет на общината, индикативния годишен разчет на сметките за средства от Европейския съюз и прогнозите по чл. 82, ал. 3 от същия закон в срок до 20 работни дни от обнародването на закона за държавния бюджет за съответната година, т. е. най-късно до **29 август 2023 г.** проектът на бюджет трябва да е внесен в общинския съвет. Общинският съвет на основание чл. 94, ал. 2 от ЗПФ приема с решение бюджета на общината в срок до 15 работни дни от внасянето му от кмета, съответно най-късно до **20 септември 2023 г.**

Предвид предстоящите избори за общински съветници и кметове на 29 октомври 2023 г. и с цел своевременно изпълнение на дейностите и инвестиционната програма на общината, обръщаме внимание за необходимостта от създаване на организация за изготвяне и приемане на бюджета на общината за 2023 г. в по-кратки срокове.

На основание чл. 94, ал. 3 от ЗПФ с решението за приемане на бюджета на общината общинският съвет одобрява и:

- максималния размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през годината по бюджета на общината;
- максималния размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през годината;
- размера на просрочените задължения от предходната година и план-график за разплащане на просрочените задължения от бюджета за текущата година (**Приложение № 1**);
- размера на просрочените вземания, които се предвижда да бъдат събрани през бюджетната година;
- лимита за поемане на нов общински дълг, общинските гаранции, които може да бъдат издадени през годината, максималния размер на общинския дълг и на общинските гаранции към края на бюджетната година;
- разчета за финансиране на капиталовите разходи, включващи всички източници за финансиране, включително разпределението на целевата субсидия за капиталови разходи, приета с чл. 51 от ЗДБРБ за 2023 г., по обекти за строителство и основен ремонт, за придобиване на материални и нематериални дълготрайни активи и за проучвателни и проектни работи, включително за съфинансиране и за плащания по заеми за капиталови разходи;
- индикативен годишен разчет за сметките за средства от Европейския съюз по чл. 144 от ЗПФ;
- актуализирана бюджетна прогноза за периода 2023 – 2025 г.

Съгласно чл. 21, ал. 1 от ЗПФ ръководителите на бюджетните организации са отговорни за изграждането, функционирането и отчитането на системи за финансово управление и контрол в съответствие с действащото законодателство.

Първостепенните разпоредители с бюджет следва да създадат необходимата организация за поддържане на добро финансово състояние и ефективно, ефикасно и икономично използване на бюджетния ресурс. От особено значение е финансовото управление и контрол да се извършва при засилена финансова дисциплина и ясно дефинирани приоритети, като не се поемат ангажименти за разходи, които финансово не са обезпечени и не се допускат просрочени задължения и вземания. За целта следва да се създаде организация за текущо анализиране изпълнението на съответния бюджет с оглед своевременното идентифициране на рисковете и причините за възникване на просрочени задължения и вземания, въз основа на информацията за поети ангажименти за разходи и начислени задължения и за начислените вземания в системата на първостепенните разпоредители с бюджет (ПРБ), включително от второстепенни и от по-ниска степен разпоредители с бюджет. Едновременно с това следва да се предприемат и необходимите мерки за преодоляване на възникналите проблеми.

Следва да се има предвид и спазването на разпоредбите на чл. 26 от Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки относно изготвяне на график за възлагане на поръчките, при подготовката и провеждането на процедури за обществени поръчки.

Обръщаме внимание на чл. 107 от ЗПФ, съгласно който министърът на финансите може да ограничи или преустанови трансфери/ограничи лимити за плащания на бюджетните организации при нарушение на бюджетната дисциплина.

Съгласно § 2 от допълнителните разпоредби на ЗПФ нарушение на бюджетната дисциплина е неизпълнението на ЗПФ, на закона за държавния бюджет за съответната година, на законите за бюджетите на социалноосигурителните фондове, на Закона за държавния дълг и на Закона за общинския дълг (ЗОД), на нормативните и други актове, приети или издадени на основание на тези закони, както и на указанията на министъра на финансите по ЗПФ и по закона за държавния бюджет за съответната година.

Съгласно чл. 128, ал. 2 от ЗПФ не се допуска поемането на ангажименти за разходи от кметовете на общини, ако общината не е привела показателите си за поети ангажименти и задължения за разходи в съответствие с ограниченията по чл. 94, ал. 3, т. 1 и 2 от ЗПФ.

Обръщаме внимание, че съгласно § 1, т. 16 и 22 от допълнителните разпоредби на ЗПФ, *задължения за разходи* са наличните към края на съответния отчетен период парични задължения за разходи, с изключение на задълженията за разходи за персонал, пенсии и приравнени на тях плащания, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и от общините дълг), за данъци и други публични държавни и общински вземания. Не са задължения за разходи провизиите за задължения съгласно счетоводното законодателство, приложимо за бюджетните организации, задълженията, които представляват дълг, както и поетите ангажименти за разходи. *Нови задължения за разходи* са паричните задължения за разходи, които възникват през текущата година, независимо от това дали са платени, с изключение на задълженията за разходи за персонал, пенсии и приравнени на тях плащания, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и от общините дълг), за данъци и други публични държавни и общински вземания. Не са нови задължения за разходи провизиите за задължения съгласно счетоводното законодателство, приложимо за бюджетните организации, задълженията от предходни години, задълженията, които представляват дълг, както и поетите ангажименти за разходи.

В § 1, т. 21 и 27 от допълнителните разпоредби на ЗПФ са определени *наличните към края на годината поети ангажименти за разходи* - всички ангажименти за разходи, независимо кога са били поети, които са останали неизпълнени/нереализирани към края на годината и подлежат на изпълнение/реализиране изцяло или частично в следващите бюджетни години и *поетите ангажименти за разходи* - клаузи на договори, разпоредби на нормативни и административни актове, съдебни и арбитражни решения, които обвързват бюджетните организации с бъдещи плащания за разходи и/или нови задължения за разходи с определена стойност, с изключение на разходите за персонал,

пенсии и приравнени на тях плащания, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и общините дълг), както и разходите за данъци и други публични държавни и общински вземания.

При изчисляване на показателя **„Налични към края на годината поети ангажименти за разходи“** се взема крайното салдо на сметка 9200 от отчетна група „Бюджет“ от оборотната ведомост на общината, като за ангажиментите за разходи по сключени договори от общината през периода 2020 – 2023 г. за извършвани услуги по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) и за сметка на трансферите от централния бюджет по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „г“ от ЗПФ не се прилага ограничението по чл. 94, ал. 3, т. 2 от ЗПФ.

Общините следва да създадат вътрешна координация и правила за взаимодействие и обвързаност на дейностите по съставянето, приемане и изпълнение на бюджетите, отчетността и организирането и провеждането на обществените поръчки, с цел привеждане на дейността на ПРБ в съответствие с изискванията на ЗПФ. Във връзка с това следва да се имат предвид и разпоредбите на чл. 30 – 32 от ЗПФ. Съгласно разпоредбата на чл. 128, ал. 1 от ЗПФ не се допуска извършването на разходи, натрупването на нови задължения за разходи и/или поемането на ангажименти за разходи, както и започването на програми или проекти, които не са предвидени в годишния бюджет на общината.

Обръщаме внимание, че съгласно разпоредбата на чл. 128, ал. 4 от ЗПФ не се допуска увеличение на наличните по бюджета на общината към края на годината просрочени задължения спрямо отчетените към края на предходната година, ако наличните към края на предходната година просрочени задължения надвишават 5 на сто от отчетените разходи.

Отбелязваме, че нарушение на бюджетната дисциплина е и неспазването на разпоредбата на чл. 40 от ЗПФ, която регламентира, че дължимите суми за лихви и погашения по главниците по общинския дълг съставляват приоритетно задължение на общинския бюджет. В тази връзка е недопустимо просрочване на задължения, представляващи дълг, тъй като това води до задължаване с лихви за просрочие, представляващи щета за общинския бюджет. Обръщаме внимание, че при задълженията, за които се дължи законна лихва по Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания, недопускането на просрочие е наложително, тъй като размерът на годишния лихвен процент на законната лихва е висок - от 1 юли 2023 г. е 13,12 %.

На основание чл. 97 от ЗПФ бюджетът на общината се публикува на интернет страницата на общината в срок до 10 работни дни след приемането му от общинския съвет. Бюджетът на общината и разчета за финансиране на капиталови разходи за 2023 г. се предоставят на Сметната палата и на Министерството на финансите (МФ) в срок до един месец след приемането му. Следва да се има предвид, че за неизпълнение на задължение за публикуване на информация или на документи на интернет страница, предвидено в ЗПФ, в закона за държавния бюджет за съответната година или в постановлението за неговото изпълнение, виновното длъжностно лице се наказва с глоба от 100 до 500 лв., а при повторно нарушение на нарушителя се налага глоба в двоен размер (чл. 173 от ЗПФ).

В тази връзка обръщаме внимание, че в ръководената от Вас община следва да бъде създадена организация по отношение на публикуването на интернет страницата на приетия от общинския съвет бюджет на общината, отчетите за изпълнението му и разчетите за финансиране на капиталовите разходи, одобрени с решение на общинския съвет. Препоръчваме публикуването на бюджета на интернет страницата да включва и решението на общинския съвет за приемането му, както и приложената към него информация. Напомняме, че съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗОД, годишният отчет за състоянието на общинския дълг е неразделна част от отчета за изпълнението на общинския бюджет, а

съгласно ал. 2 от същия член, отчетът на дълга следва да съдържа и информация за дълга на лицата по чл. 8а от закона и издадените от тях гаранции. В тази връзка, заедно с публикуването на касовия отчет, е необходимо да бъде публикуван и отчета за състоянието на дълга за 2022 г., като формата и съдържанието му са определени в указания ФО №8/25.04.2023 г.

При публикуване на информацията в изпълнение на чл. 97, чл. 133, ал. 4, чл. 140, ал. 6 и чл. 170 от ЗПФ, и чл. 53 от ЗДБРБ за 2023 г., задължително следва да се отбелязва и датата на публикуване. В 2-дневен срок от публикуване на информацията в изпълнение на споменатите законови разпоредби общините следва да изпратят в МФ, в дирекция „Финанси на общините“ на електронната поща на отговорника за общината, линк към адреса на интернет страницата на общината, на който е публикувана изискуемата информация, както и сканирано писмо, подписано от кмета на общината, което да съдържа уведомление за публикуването на информацията, линка и датата на публикацията. *В случаите, когато интернет страницата на общината е организирана така, че публикуването на информацията се осъществява на един адрес, се изпраща сканирано едно писмо, подписано от кмета на общината, което съдържа уведомление с приложен линк за публикуване на информацията през 2023 г. на съответния адрес, от който ясно е видна датата на публикацията.*

След приемането на бюджета за 2023 г. периодично следва да бъде правен анализ на неговото изпълнение и при необходимост годишният план да бъде актуализиран. Целта е да има по-голяма прогнозируемост на данните и показателите за изпълнението на бюджета на общината в съответствие с настъпили през годината промени (например промени, свързани с реструктуриране, вътрешни компенсирани промени, промяна в тенденциите в изпълнението на приходната част по бюджета, особено в случай на очертаващо се неизпълнение; изтичане или удължаване на срока за усвояване на дълг, водещи до промяна в заложения в бюджета размер за получаване на заемни средства и др.).

Обръщаме внимание на приетите изменения и допълнения в чл. 21, 44 и 52 на Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), съгласно които общинският съвет по предложение на кмета на общината утвърждава показателите по чл. 45, ал. 1, т. 2 от ЗПФ за районите, кметствата и населените места с кметски наместници, с изключение на тези, които са определени като второстепенни разпоредители с бюджет по реда на чл. 11, ал. 10 от ЗПФ, като кметът организира изпълнението на общинския бюджет, включително съвременното изпълнение на утвърдените от общинския съвет показатели за районите, кметствата и населените места с кметски наместници. Показателите за разходи по чл. 45, ал. 1, т. 2, букви "а" – "д" от ЗПФ се определят въз основа на обективни критерии, определени с наредбата по чл. 82, ал. 1 от същия закон, а капиталовите разходи по чл. 45, ал. 1, т. 2, буква "е" от ЗПФ се определят въз основа на актуални данни за състоянието на социалната и техническата инфраструктура в района или в населеното място, изготвени от звеното по устройство на територията, съвместно с кмета на района, с кмета на кметството или с кметския наместник, като се вземат предвид и проектите, които се изпълняват със средства от Европейския съюз. Съгласно наредбата на чл. 52, ал. 5 от ЗМСМА при отдаването под наем, под аренда, при ползването на дървесина и недървесни горски продукти и при разпореждане с имоти и вещи – общинска собственост, които се намират на територията на дадено населено място извън територията на общинския център, извън случаите на приватизация, с решението по чл. 21, ал. 1, т. 8 общинският съвет следва да определи не по-малко от 30 на сто от съответните постъпления да се използват за изпълнение на дейности от местно значение или за финансиране на изграждането, за основен и текущ ремонт на социалната и техническата инфраструктура на територията на същото населено място.

Съгласно разпоредбата на чл. 93, ал.1 от ЗДБРБ за 2023 г. за унифициране на счетоводните процеси във всички общини кметовете **задължително въвеждат Интегрирана финансово-информационна система** за общините съгласно одобрения от министъра на финансите план за нейното внедряване. Кметовете на общините, включени в плана за 2023 г., оказват съдействие на изпълнителя на проекта за въвеждането на системата. В тази връзка всички общини минали обучение и интегрирали системата са длъжни своевременно да подават/въвеждат в системата нужната информация.

II. ПРИХОДИ

Съгласно чл. 45, ал. 1, т. 1 от ЗПФ общинският бюджет включва приходи от:

- а) местни данъци - при условия, по ред и в граници, установени със закон;
- б) такси - при условия и по ред, установени със закон;
- в) услуги и права, предоставяни от общината;
- г) разпореждане с общинска собственост;
- д) глоби и имуществени санкции;
- е) лихви и неустойки;
- ж) други постъпления;
- з) помощи и дарения.

По бюджетите на второстепенните и от по-ниска степен разпоредители с бюджет по бюджетите на общините не се предвиждат приходи, с изключение на помощи и дарения. Това не се прилага за делегираните бюджети.

При планиране на приходите от местни такси следва да се имат предвид промените в чл. 6, ал. 1 и чл. 81 от ЗМДТ и съответните на тях промени в Закона за предучилищното и училищното образование и Закона за здравето, както и в раздел I от ЕБК за 2023 г. във връзка с отпадането на таксите за детските ясли и детските градини в сила от 01.04.2022 г.

Обръщаме внимание за изпълнението на заповед № ЗМФ-951/12.10.2017 г., с която е утвърдена Процедура за реда, начина и формата на данните по чл. 5а, ал. 1 от ЗМДТ, които общините предоставят ежедневно на МФ (Процедурата), публикувана на адрес: <http://www.minfin.bg/bg/942>, като данните по чл. 5а, ал. 1 от ЗМДТ трябва да се предоставят своевременно по установения ред, да отговарят на утвърдените формат и структура, както и да съответстват на отчетените по релевантните параграфи от ЕБК за 2023 г. приходи.

От предоставянето на навременна, точна и вярна информация зависи функционирането на базата данни за местни данъци и такси, която се използва за изготвянето на анализи и прогнози, за усъвършенстване на законодателството, за създаване на единна методология и практика по прилагането на ЗМДТ, за намаляване на административната тежест и предоставяне на електронни услуги, както и за подпомагане на общинските администрации чрез развитие на възможностите за автоматизиран обмен на данни във връзка с данъчното облагане и контрола.

Напомняме, че съгласно чл. 129, ал. 1 и 2 от ЗМДТ за неизпълнение на задълженията по чл. 5а, ал. 1 и 2 от закона виновното длъжностно лице се наказва с глоба от 500 до 2 500 лв., а при повторно нарушение глобата е в размер от 1 000 до 5 000 лв.

Съгласно раздел II от Процедурата, утвърдена със заповед № ЗМФ-951/2017 г., в общините следва да се създаде вътрешна процедура, която да определя реда за събиране на местни данъци и такси (вкл. в брой, чрез ПОС-терминално устройство, платежни

институции и т.н.), своевременното внасяне на постъпилите суми по банковата сметка на общината и своевременното отчитане, осчетоводяване и отразяване на платените суми по сметки/партиди/ на задължените лица по видове местни данъци/такси и отделно за платени лихви така, че към края на отчетния период в общината да е налична идентична информация по дата на банка в софтуерния продукт за администриране на местни данъци и такси и в отчета за касово изпълнение на бюджета на общината.

Обръщаме внимание, че съобразно т. 20.4 и т. 27.7 от указание ДДС № 03/2023 г. (в сила от 01.10.2023 г.) при инициране на преводи, както и при внасяне на суми в брой или извършване на наличен паричен превод към сметки на администратори на публични общински вземания (сметки с идентификатор за вид сметка 84) попълването на реквизита "Код за вид плащане" е опционално и банката не го контролира (т.е. непопълване или погрешно попълване не е основание за неизпълнение на платежното нареждане). Съгласно т. 29 от указание ДДС № 3/2023 г. банката предоставя на титуляря на сметка/код в СЕБРА (бюджетна организация, лице по чл. 154, ал. 15 или чл. 156 от ЗПФ) в съответното извлечение информация, съдържаща всички получени от нея данни по превода/вноската и др. операции, в т.ч. когато информацията се предоставя в електронен вид. Съгласно т. 30 от същото указание бюджетните организации предоставят на своите интернет-страници, както и по друг подходящ начин съответната информация за необходимите данни и начина за попълване на платежните документи за плащания към техни сметки на публични вземания и други суми от задължените лица.

В допълнение отбелязваме, че в Приложение № 1 към т. 43 от указание ДДС № 05/30.06.2023 г. (в сила от 01.10.2023 г.) са уредени изискванията за режима на обслужване на сметките на администратори на публични общински вземания, като в т. 48, касаеща сметки 7311 на общини, е определено, че уведомленията от банките/ДПУ до общините се изпращат на хартиен носител, или чрез електронно съобщение, подписано с КУКЕП, на електронен адрес, обявен на интернет страницата на съответната община.

Предвид гореизложеното, обръщаме внимание, че на интернет страницата на общината следва да бъде публикувана необходимата информация във връзка с попълването на платежните документи от задължените лица, включително кодовете за вид плащане за отделните видове приходи. В общината следва да бъде създадена необходимата организация за своевременно уточняване на преведените суми по сметки с идентификатор за вид сметка 84, включително в случаите на непопълнен или погрешно попълнен реквизит „код за вид плащане“, както и за своевременно отразяване, осчетоводяване и отчитане на платените суми съобразно уведомленията/извлеченията от банките/ДПУ до общините за съответните платежни операции.

С оглед прецизиране на данните ежесечно, в срок до 3 работни дни след края на предходния месец всички операции, отразяващи плащанията от лицата и движенията по банковите сметки за местни данъци и такси на общината, следва да бъдат отразени в системата, използвана за администриране на местни данъци и такси от общината и предоставени в Системата за обмен на информация (СОИ). Данните, предоставени в СОИ по реда на чл. 5а от ЗМДТ (по дата на банка и по дата на плащане) се използват за сравнение с месечните и тримесечни отчети за касово изпълнение на общинските бюджети и за наблюдение на финансовото състояние на общините, включително за установяване на условието по чл. 130а, ал. 1, т. 6 от ЗПФ за определяне на общини с финансови затруднения.

За проверка идентичността на предоставената информация е създадена възможност общините ежедневно да имат достъп до справка, съдържаща данните, които се изпращат с ежедневните трансфери към МФ в изпълнение на чл. 5а от ЗМДТ, с натрупване. Данните за всяка община са достъпни, в папка IN/REPORTS в хранилището на общината на предоставения от МФ адрес. За общините, използващи предоставяния от МФ софтуерен продукт за администриране на местни данъци и такси, е разработена справка в меню

„Справки и Отчети“ – Обобщени данни за събираемост въз основа на дневни трансфери съгласно чл. 5а от ЗМДТ.

С цел своевременно установяване на разлики между данните в софтуерния продукт за администриране на местни данъци и такси (по дата на банка) и в отчета за касово изпълнение на бюджета на общината в Информационната система за общините (ИСО), в раздел “Справки ИСО“, е създадена „Справка съпоставка данни ИСО – МДТ“. Длъжностните лица - оторизирани служители (титуляр и заместващ) за работа със системата ИСО, следва да проверяват за констатираните в справката разлики по отношение на:

- патентен данък и данък върху таксиметров превоз на пътници (§ 01-03), в т.ч. само данък върху таксиметров превоз на пътници;
- данък върху недвижими имоти (§ 13-01);
- данък върху превозните средства (§ 13-03);
- такса за битови отпадъци (§ 27-07);
- наказателни лихви за данъци, мита и осигурителни вноски (§ 28-09).

Констатираните разлики между данните в отчета за касово изпълнение на бюджета на общината и данните в софтуерния продукт за администриране на местни данъци и такси по дата на банка следва да се уточняват със служителите, отговорни за работа с продукта за администриране на местни данъци и такси, и да се поправят. При наличие на разлики, дължащи се на обективни причини, в ИСО се прикачва обяснителна записка.

Не се допускат разлики, дължащи се на неосчетоводени/неотчетени или неправилно осчетоводени/отчетени приходи, в т. ч. наказателни лихви.

Всички платежни документи относно приходите от наказателни лихви за просрочени местни данъци и такси, следва да бъдат издавани и предоставяни своевременно на банката, обслужваща общината, но не по-късно от един работен ден след отразяването им в системата за администриране на местни данъци и такси и предоставяне на данните в СОИ по реда на чл. 5а от ЗМДТ.

Във връзка с допускани грешки по отношение на отразяването на събираните общински вземания от публични изпълнители обръщаме внимание на това, че след получаване на списъците за разпределение на сумите по данъчно задължени лица, съответно по главници и по лихви, следва в софтуерния продукт за администриране на местните данъци и такси коректно да се маркира банковата дата на изправление към обслужващата банка. Тази дата следва да съвпада с датата на реалното прехвърляне на сумите, в това число на лихвите.

Във връзка с констатирани разлики в резултат на внесени суми от последния ден на отчетния период, платени чрез ПОС, платежни институции, посредници и т.н., обръщаме внимание, че трябва **ежедневно** да се отразява/верифицира датата, на която съответните суми са постъпили в банковата сметка на общината, и да се генерират изправленията за лихви, които след постъпване по сметката на общината също да се верифицират със съответната дата. За общините, използващи предоставяния от МФ софтуерен продукт за администриране на местни данъци и такси, е създадена възможност за автоматизиран обмен на данни между продукта и обслужващата банка при определен формат на данните. Услугата предоставя възможност за ежедневно електронно получаване на информация за движенията по код на вид плащане в обслужващата банка, включително автоматизираното им отразяване в софтуерния продукт.

С цел подпомагане на общинските администрации и увеличаване на събираемостта на местни данъци от страна на МФ се реализират редица услуги, предоставяни безвъзмездно на общините, като:

- ежедневно предоставяне на данни от регистъра на пътните превозни средства, поддържан от Министерство на вътрешните работи, на основание чл. 54 ал. 1 и ал. 2 от

ЗМДТ, съгласно правила, публикувани на адрес: <http://www.minfin.bg/bg/page/942>.

- веб услуга за проверка на ползвани данъчни облекчения за основно жилище от данъчен субект чрез валидация в предоставените от общините данни по чл. 5а от ЗМДТ. Проверката се извършва по идентификатор на лицето (ЕГН/ЛНЧ/БУЛСТАТ), като услугата предоставя възможност и за генериране на списък с всички лица в общината с декларирано и ползвано данъчно облекчение за основно жилище. Услугата се предоставя в два режима: автоматичен (чрез съвършен сертификат) и ръчен (с електронен подпис на оторизиран служител) на адрес: <https://mdt-transfer.minfin.bg/service/rest/reduction> и може да се използва във връзка с промяната в чл. 25, ал. 3 от ЗМДТ (в сила от 1.01.2019 г.), съгласно която в случай че е установено деклариране на повече от едно основно жилище, облекченията не се прилагат и данъкът се дължи в пълен размер за всяко от жилищата;

- електронно подаване в портала на НАП на декларациите за данък върху превозните средства по чл. 54, ал. 4 от ЗМДТ, като услугата се използва от Столична община, община Велико Търново, община Велики Преслав и община Враца,

- автоматизиран обмен на информация по чл. 60, ал. 6 от ЗМДТ между информационната система за електронно регистриране на извършените периодични прегледи на пътни превозни средства, поддържана от Министерството на транспорта и съобщенията, и СОИ, поддържана от МФ в изпълнение на чл. 5а от ЗМДТ. Услугата предоставя възможност за автоматизирана проверка за платен данък върху превозното средство, което е условие за редовност при извършване на периодични прегледи за техническа изправност;

- автоматизиран обмен на данни по чл. 50, ал. 2 от ЗМДТ между информационната система на нотариусите и системата за обмен на информация, поддържана от МФ в изпълнение на чл. 5а от ЗМДТ, при посредничеството на информационната система на Министерството на вътрешните работи. С услугата се дава възможност за автоматизирана проверка от нотариуса на платения данък върху превозното средство – предмет на сделката или действието, с което се придобиват, учредяват, изменят или прекратяват вещни права върху превозното средство;

- автоматизиран обмен на информация по чл. 61с от ЗМДТ между Единната система за туристическа информация (ЕСТИ) и системите за администриране на местни данъци и такси в общините чрез посредничеството на Системата за обмен на информация, поддържана от МФ, относно броя на предоставените нощувки от местата за настаняване в конкретна община. За общините, използващи предоставения от МФ софтуерен продукт за администриране на местни данъци и такси, са създадени условия за ежемесечно облагане с туристически данък въз основа на данните от ЕСТИ;

- за общините, използващи предоставения от МФ софтуерен продукт за администриране на местни данъци и такси, са създадени условия за автоматично получаване на данни от службите по вписванията за прехвърлените, учредените, изменените или прекратените вещни права върху недвижими имоти чрез създаден прототип на услуга за автоматизиран обмен между Агенцията по вписванията и софтуера за администриране на местни данъци в съответната община.

- За общините, използващи предоставения от МФ софтуерен продукт за администриране на местни данъци и такси, е направена интеграция на софтуерния продукт с хоризонталните системи на електронно управление чрез въвеждане на референтен номер на услуга (РНУ), свързан с предоставяне и плащане на електронни административни услуги през Единния портал за достъп до електронни административни услуги на Министерството на електронното управление. Чрез интеграцията е осигурена възможността за уникалното идентифициране на електронни услуги и проследяване на изпълнението на всеки етап от жизнения им цикъл чрез предварително дефинирани статуси и момента от време, в който настъпват.

В срок до **31 август 2023 г.** чрез системата за електронен обмен на съобщения в

МФ се представя Справка по образец на **Приложение № 2** за размера (ставката) на данъка върху недвижимите имоти - за жилищни имоти на физически лица, данъка при възмездно придобиване на имущество (недвижимо) и данъка върху превозните средства - за леки и товарни автомобили до 3,5 т. с мощност на двигателя над 74 kW до 110 kW включително, както и за товарни автомобили над 3,5 т. до 12 т. технически допустима максимална маса за 2023 г., съгласно наредбата на общинския съвет по чл. 1, ал. 2 от ЗМДТ за определяне на размера на местните данъци. Общините следва да спазват стриктно поставените изисквания в забележките към образеца на справка и да прилагат изискуемите допълнителни документи.

В срок до **31 август 2023 г.** общините изпращат *само по електронен път* на отговорника за общината в МФ, дирекция „Финанси на общините“, данни за одобрената **план-сметка по чл. 66 от ЗМДТ**, включваща необходимите разходи за определяне на таксата за битови отпадъци за 2023 г. съгласно **Приложение № 3**.

Във връзка с разпоредбата на чл. 96, ал. 3 от ЗДБРБ 2023 г. обръщаме внимание, че общините следва да публикуват на интернет страницата си годишния размер на дължимия от данъчно задължените лица данък върху таксиметров превоз на пътници за 2023 г. съгласно принципа, определен в ал. 1 на същия член от закона. Надвнесените от данъчно задължените лица суми за данъка върху таксиметров превоз на пътници за 2023 г. подлежат на прихващане или възстановяване от съответната община по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

С чл. 14, ал. 1 от на ПМС № 108 от 2023 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2023 г. е определен редът за предлагане одобряването на допълнителни трансфери по бюджетите на съответните общини за компенсациите по чл. 96, ал. 2 от ЗДБРБ за 2023 г., а съгласно чл. 14, ал. 2 от същото постановление компенсациите се определят въз основа на данните, въведени в Единния таксиметров регистър по чл. 12, ал. 4 от Закона за автомобилните превози. В тази връзка обръщаме внимание на своевременното вписване на информацията за издадените разрешения за таксиметров превоз на пътници в посочения регистър.

Обръщаме внимание, че измененията в глава трета, раздел I от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), касаещи новия начин на определяне на таксата за битови отпадъци влизат в сила от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г., а наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 от същия закон относно реда за изготвяне и образеца на план-сметката за относимите разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите по чл. 62 и за начина на изчисляване размера на таксата при прилагане на основите по ЗМДТ следва да бъде приета от Министерския съвет до 31 март на годината, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г. С цел подготовка за изпълнение на разпоредбите, касаещи таксата за битови отпадъци, общините трябва да положат максимални усилия за създаване на необходимите условия за прилагане на новите основи за определяне на размера на таксата, включително осигуряването на необходимата за това информация съобразно чл. 67 от ЗМДТ.

III. БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ

На основание чл. 52, ал. 1 от ЗПФ бюджетните взаимоотношения на общинския бюджет с централния бюджет включват:

1. трансфери за:

- а) обща субсидия за финансиране на делегираните от държавата дейности;
- б) местни дейности – обща изравнителна субсидия и за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища;

- в) целева субсидия за капиталови разходи;
 - г) други целеви разходи, включително за местни дейности;
 - д) финансови компенсации от държавата;
2. временни безлихвени заеми.

Съгласно чл. 52, ал. 2 от ЗПФ в общинския бюджет се включват и бюджетните взаимоотношения с други бюджети и сметки за средства от Европейския съюз.

Съгласно чл. 94, ал. 2 от ЗПФ размерите на бюджетните взаимоотношения с държавния бюджет трябва да съответстват на приетите със закона за държавния бюджет за съответната година.

За делегираните от държавата дейности се посочва общата субсидия за делегираните от държавата дейности по чл. 51, т. 1 от ЗДБРБ за 2023 г. и частта (размера) на средствата от целевата субсидия за капиталови разходи, приета с чл. 51, т. 1 от ЗДБРБ за 2023 г., които са предвидени за финансиране на обекти в делегираните от държавата дейности.

За местните дейности се посочват трансферите за местни дейности (обща изравнителна субсидия и трансфер за зимно поддържане и снегочистване на общински пътища), определени с чл. 51, т. 1 от ЗДБРБ за 2023 г., трансферите за други целеви разходи за местни дейности, определени с чл. 51, т. 2 от ЗДБРБ за 2023 г., и частта (размера) на средствата от целевата субсидия за капиталови разходи, които са предвидени за финансиране на обекти в местните дейности.

Обръщаме внимание, че съгласно чл. 56 от ЗДБРБ за 2023 г. средствата за трансфери за други целеви разходи за местни дейности по чл. 51, т. 2 от ЗДБРБ за 2023 г. са предназначени за достигане на минималната работна заплата за 2023 г., определена с Постановление № 497 на Министерския съвет от 2022 г. (ДВ, бр. 1 от 2023 г.) за определяне размера на минималната работна заплата за страната, в местните дейности.

В изпълнение на чл. 43 от ПМС № 108 от 2023 г. неусвоените към 31 декември 2023 година средства по бюджетите на общините от трансферите за други целеви разходи за местни дейности по чл. 51, т. 2 във връзка с чл. 56 от ЗДБРБ за 2023 г. се възстановяват в държавния бюджет до 31 януари 2024 г.

В частта на бюджетните взаимоотношения се планират погашенията по получени през предходни, но дължими през текущата бюджетна година (съгласно определените срокове) безлихвени заеми по чл. 103 от ЗПФ.

IV. БЮДЖЕТНО САЛДО - представлява разликата между приходите, помощите и даренията, разходите и бюджетните взаимоотношения, съгласно т. 7 на § 1 от допълнителните разпоредби на ЗПФ.

V. ФИНАНСИРАНЕ

В този раздел се планират позициите по финансирането на бюджетното салдо, определени в т. 40 на § 1 от допълнителните разпоредби на ЗПФ.

По отношение на дълговите позиции в този раздел се посочват очакваните през годината постъпления от сключени договори за задължения, представляващи дълг по смисъла на ЗОД (без заемите по чл. 3, т. 5 от ЗОД), както и очакваните плащания (погашения по главници) по тях. Съгласно чл. 84, ал. 1, т. 6 от ЗПФ, в бюджета се разчитат и намеренията за поемане на нов дълг (частта, която ще бъде усвоена през 2023 г.).

Изменението в наличността на паричните средства включва:

- преходния остатък, който следва да отговаря на отчетените наличности към 31.12.2022 г., и се разпределя по дейности (местни и държавни) съгласно решението на общинския съвет;
- очакваните наличности в края на 2023 г.

Следва да се има предвид, че съгласно т. 40 на § 1 от допълнителните разпоредби на ЗПФ задължително се съблюдава правилото, че „Финансирането на бюджетно салдо“ е равно на „Бюджетното салдо“ с противоположен знак.

VI. РАЗХОДИ

В съответствие с чл. 45, ал. 1, т. 2 от ЗПФ общинският бюджет включва разходи за делегирани от държавата и за местни дейности, както и във функционален разрез съгласно ЕБК, за:

- а) персонал;
- б) издръжка;
- в) лихви;
- г) помощи и обезщетения за домакинства;
- д) текущи субсидии;
- е) капиталови разходи.

Средствата за делегираните от държавата дейности не могат да бъдат по-ниски от определените в чл. 51 и 52 от ЗДБРБ за 2023 г. средства.

Съгласно чл. 87 от ЗДБРБ 2023 г. неусвоените към 31 декември 2022 г. средства по бюджетите на общините от трансфери по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „а“ от ЗПФ, с изключение на тези във функция „Образование“, могат да се разходват през 2023 г. за делегираните от държавата дейности във всички функции, в т.ч. и за капиталови разходи, ако това не противоречи на условията, определени в нормативния акт, с който са одобрени.

Реализираните в края на годината икономии от средствата за финансиране на местните дейности остават като преходен остатък по бюджета на общината и се използват за финансиране на дейности съобразно решение на общинския съвет.

В срока по чл. 97 от ЗПФ в МФ, дирекция „Финанси на общините“ се представя Справка за разпределението на средствата от преходния остатък от 2022 г. по бюджета на общината за 2023 г. (**Приложение № 4**).

Възстановяване на средства от субсидии (целеви трансфери/трансфери за други целеви разходи), както и такива по препоръка на Сметната палата и Агенцията за държавна финансова инспекция.

Подлежащите на възстановяване средства от субсидии (целеви трансфери/трансфери за други целеви разходи), включително и средствата за организационно-техническа подготовка на изборите, както и такива по препоръка на Сметната палата и Агенцията за държавна финансова инспекция в случаи на констатирани нередности, се възстановяват от общините в полза на централния бюджет по сметка в БНБ с IBAN BG50 BNBG 9661 3000 1482 28 - „Възстановени трансфери за ЦБ”, BIC код BNBGBGSD.

По същата сметка, в изпълнение на чл. 42, ал. 2 на ПМС № 108 от 2023 г., се възстановяват неусвоените към 31 декември 2022 г. трансфери за други целеви разходи, предоставени по бюджетите на общините за 2022 г. за аванс за покриване на част от транспортните разходи за доставка на хляб и основни хранителни продукти, в срок до един месец от обнародването на постановлението в „Държавен вестник“.

По същата сметка, в изпълнение на чл. 43 от ПМС № 108 от 2023 г. неусвоените към 31 декември 2023 г. средства по бюджетите на общините от трансферите за други целеви разходи за местни дейности по чл. 51, т. 2, предназначени за достигане на минималната работна заплата за 2023 г., определена с Постановление № 497 на Министерския съвет от 2022 г. (ДВ, бр. 1 от 2023 г.) за определяне размера на минималната работна заплата за страната, в местните дейности, се възстановяват в държавния бюджет до 31 януари 2024 година.

В касовия отчет за изпълнението на бюджета на съответната община възстановените суми следва да бъдат отчетени по подпараграф 31-20 „Възстановени трансфери за ЦБ (-)“ от ЕБК за 2023 г.

Средствата, подлежащи на възстановяване по чл. 29, ал. 4 от ПМС № 108 от 2023 г., се превеждат по сметка на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ на Министерството на вътрешните работи в БНБ с IBAN BG04 BNBG 9661 3000 1573 01, BIC код BNBGBGSD и се отчитат по подпараграф 31-20 „Възстановени трансфери за ЦБ (-)“ от ЕБК за 2023 г.

Средствата, подлежащи на възстановяване от общините за заявени, но неразкрити специализирани институции, социални услуги в общността и асистентска подкрепа, се превеждат от общината по сметка на централния бюджет в БНБ с IBAN BG74 BNBG 9661 30 001444 01, BIC код BNBGBGSD и се отчитат в намаление на подпараграф 31-11 „Обща субсидия и други трансфери за държавни дейности от ЦБ за общини“.

Средствата, одобрени на общините под формата на временни безлихвени заеми по чл. 103, ал. 1 и 4 от ЗПФ, се възстановяват от общините по сметка на МФ - централен бюджет с IBAN BG26 BNBG 9661 3000 1482 72, банков код BNBGBGSD, а дължимата лихва по чл. 105, ал. 1 от същия закон, се превежда от общините по сметка на централен бюджет с IBAN BG94 BNBG 9661 3000 1482 12, банков код BNBGBGSD при Българска народна банка.

VII. ПЛАНИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА РАЗХОДИТЕ ПО ФУНКЦИИ

Общата субсидия за делегираните от държавата дейности приета с чл. 51, т. 1 от ЗДБРБ за 2023 г., както и разходите за делегираните от държавата дейности определени с чл. 52 от същия закон, са разчетени съгласно показателите, приети с Решение № 280 на Министерския съвет от 2022 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2023 г. (ПМС № 280 от 2022 г.), изменено и допълнено с Решение № 337 на Министерския съвет от 2023 г. (ПМС № 337 от 2023 г.). и са предназначени за финансиране на разходи за персонал и издръжка.

Някои важни моменти при планирането и отчитането на делегираните от държавата дейности през 2023 година

1. Функция „Общи държавни служби“

Група „Изпълнителни и законодателни органи“

Дейност 122 „Общинска администрация“

С чл. 52 от ЗДБРБ за 2023 г. са определени средствата за общинската администрация по общини, в т.ч. средства за кметове и кметски наместници, и средства за служители в общинската администрация. Не се разрешава ползване на средствата, определени за служителите в общинската администрация, за финансиране на възнаграждения на кметове и кметски наместници.

Средства за кметове и кметски наместници

В случаите, когато средствата не достигат за финансиране на достигнатите заплати, общината може да дофинансира. При дофинансиране се планират и отчитат средства и численост.

Предвид разпоредбата на чл. 87 от ЗДБРБ 2023 г. при наличие на преходен остатък от 2022 г., целият или част от него може да се ползва за увеличение на средствата, предназначени за кметове и кметски наместници.

Средства за служители в общинската администрация

В случаите, когато средствата не достигат за финансиране на достигнатите заплати, общината може да дофинансира средства за персонал и допълнителна численост.

При наличие на преходен остатък от 2022 г., същият може да се ползва за увеличение на средствата за персонал.

Увеличението на индивидуалните основни месечни заплати влиза в сила от 1 януари 2023 г. и се извършва въз основа на годишните оценки на изпълнението на длъжността за 2022 г. на основание чл. 12 от Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, приета с Постановление № 129 на Министерския съвет от 2012 г.. Икономията на разходите за персонал може да се използва текущо или с натрупване само за изплащането на допълнителни възнаграждения и дължимите за тях осигурителни вноски.

Разходи за представителни цели

Разходите за *представителни цели* на общините се определят от съответния общински съвет. Представителните цели съгласно чл. 62, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за данъка върху добавената стойност са посрещане, престой и изпращане на гости и делегации, нощувки, консумация на храна и напитки, организиране на делови срещи, тържества, развлекателни мероприятия, екскурзии.

В чл. 94 ал. 1 от ЗДБРБ за 2023 г. е определено, че размерът на средствата за представителни разходи за *кметовете* в общините не може да бъде по-голям от 3 на сто от общия годишен размер на разходите за издръжка по §10-00 „Издръжка“ за дейност „Общинска администрация“.

Размерът на средствата за представителни разходи за *общинските съвети*, съгласно чл. 94, ал. 2 от ЗДБРБ за 2023 г. не може да бъде по-голям от 1,5 на сто от общия годишен размер на разходите за издръжка по §10-00 „Издръжка“ за дейност „Общинска администрация“.

Средства за външни членове на одитни комитети

Обръщаме внимание на разпоредбите на чл. 12, ал. 1 и 2 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор (ЗВОПС), съгласно които вътрешният одит в публичния сектор се осъществява от звено за вътрешен одит, изградено в структурата на организацията, което е на пряко подчинение на ръководителя на организацията или на колективния орган на управление. Звеното се състои от вътрешни одитори, които са служители на организацията, единият от които е ръководител. Звено за вътрешен одит задължително се изгражда в общините, чийто бюджет надхвърля 10,0 млн. лв.

С разпоредбите на чл. 18 от ЗВОПС е регламентирано, че в общините с изградени звена за вътрешен одит, задължително се създават одитни комитети, които се състоят от 3 до 5 членове, включително и председател, като най-малко две трети от тях са външни за организацията лица. В тази връзка е необходимо общините, при които съставът на одитния комитет е определен от общинския съвет, в изпълнение на чл. 18, ал. 3 от същия закон, да изпращат на министъра на финансите *ежегодно и своевременно* информация относно състава на одитните комитети. Съгласно разпоредбата на чл. 18, ал. 9 от ЗВОПС членовете на одитния комитет получават възнаграждение за участие в заседанията на одитния комитет равно на половин минимална работна заплата, но не повече от една минимална работна заплата за месец.

Обръщаме внимание за необходимостта от спазване на законовата разпоредба на чл. 18, ал. 1 от ЗВОПС за задължително изграждане на одитен комитет в общините с

изградени звена за вътрешен одит и на чл. 21 от ЗПФ, което на основание §2 от допълнителните разпоредби а ЗПФ се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Съгласно разпоредбата на чл. 23 от ПМС № 108 от 2023 г. средствата за възнаграждения и дължимите осигурителни вноски на външните членове на одитните комитети към общините се осигуряват за сметка на предвидените средства в централния бюджет за 2023 година. Предвид гореизложеното е необходимо в срок до **27 ноември 2023 г.**, кметът на общината да изпрати информация за възнаграждения и дължимите осигурителни вноски на външните членове на одитните комитети, както за изплатените средства от общината, до тази дата, така и за необходимите средства за изпращане на възнаграждения и дължимите осигурителни вноски на външните членове на одитните комитети до края на 2023 година.

2. Функция „Отбрана и сигурност”

Дейност 239 „Други дейности по вътрешната сигурност”

В рамките на определените средства по стандарти се разпределят разходите за персонал и издръжка за: местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, централите за превенция и консултативни кабинети към тях, обществени възпитатели; секретарите на местните комисии за борба с трафика на хора.

Средствата, определени по стандартите за финансиране издръжката на районните полицейски инспектори и на детските педагогически стаи и допълващите стандарти за обслужвана площ за тези две дейности, се разходват, както следва:

- За районните полицейски инспектори съгласно разпоредбата на §4 от преходните и заключителни разпоредби на ПМС № 255 от 10.10.1996 г. за предприемане на мерки за ограничаване и недопускане на терористични действия, (обн., ДВ, бр. 87 от 1996 г.), органите на местното самоуправление и местната администрация съгласувано с Министерството на вътрешните работи и неговите териториални служби следва да осигурят приемни помещения на районните полицейски инспектори и необходимите материално-технически и финансови средства за тяхното функциониране.

- За детските педагогически стаи съгласно разпоредбата на чл. 3 от Правилника за детските педагогически стаи, издаден от министъра на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 92 от 1998 г.), общините предоставят на органите на Министерството на вътрешните работи подходящи помещения извън сградите на полицейските служби за детски педагогически стаи и осигуряват финансови средства за обзавеждането, транспорта и цялостната им издръжка.

Дейност 282 „Отбранително-мобилизационна подготовка, поддържане на запаси и мощности“

В рамките на средствата по стандарта за финансиране на денонощните оперативни дежурни и на изпълнителите по поддръжка и по охрана на пунктове за управление се определя тяхната численост и се предвиждат съответните средства за възнаграждения, осигурителни вноски, както и други нормативно признати разходи на денонощните оперативни дежурни.

Средствата по стандарта за финансиране на офиси за военен отчет и дейности по плана за защита при бедствия, се разходват за издръжка, в т. ч. разходи за командировки в страната.

Съгласно чл. 43, ал. 2, т. 1 и 2 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, кметовете на общините подпомагат органите на Министерството на отбраната по воденето на военния отчет и предоставят помещения и осигуряват

административно дейността на органите на Министерството на отбраната по военния отчет.

Дейност 283 „Превантивна дейност за намаляване на вредните последствия от бедствия и аварии“ и дейност 284 „Ликвидиране на последици от стихийни бедствия и производствени аварии“

В тези дейности се отчитат средствата от допълнителните трансфери предоставени по бюджетите на общините от резерва за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия по чл. 1, ал. 2, раздел II, т. 5.1 от ЗДБРБ за 2023 г.

Съгласно чл. 90, ал. 1 от ЗДБРБ за 2023 г. неусвоените към 31 декември 2022 г. средства по бюджетите на общините, отпуснати през 2018 г. и 2019 г. от резерва за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия, за обекти, за които към 1 януари 2023 г. има обявена процедура по чл. 18, ал. 1 от Закона за обществените поръчки и тя не е прекратена, и/или изпълнението на дейностите и разплащанията за обектите не са приключили, се разходват за същата цел през 2023 г., като при остатък той се възстановява по реда на чл. 29, ал. 4 от ПМС № 108 от 2023 г.

Съгласно чл. 90, ал. 2 от ЗДБРБ за 2023 г. неусвоените към 31 декември 2022 г. средства по бюджетите на общините, отпуснати през 2020 г. и 2021 г. от резерва за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия, се разходват за същата цел през 2023 г., като при остатък - той се възстановява по реда на ал. 1 от същия член.

Дейност 285 „Доброволни формирования за защита при бедствия“

Средствата за тази дейност са определени на база вписаните доброволни формирования в Регистъра на доброволните формирования за защита при бедствия към МВР (ГДПБЗН) по чл. 47, ал. 1 от Закона за защита при бедствия към 31 август 2022 г. и приетите стандарти с натурални и стойностни показатели с РМС № 280 от 2022 г., изменено и допълнено с РМС № 337 от 2023 г.

Във връзка с реализирани към 31.12.2022 г. преходни остатъци по бюджетите на общините в тази дейност, обръщаме внимание, че съгласно разпоредбата на чл. 87 от ЗДБРБ за 2023 г., неусвоените средства могат да се разходват и за капиталови разходи. В тази връзка те могат да се разходват и за оборудване на доброволните формирования със специализирана техника и оборудване, във връзка с чл. 31 и чл. 31б от Наредба за реда за създаване и организиране на дейността на доброволните формирования за предотвратяване или овладяване на бедствия, пожари и извънредни ситуации и отстраняване на последиците от тях, приета с ПМС № 123 от 25.06.2012 г.

3. Функция „Образование“

Дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа (ЦСОП) се финансират по стандарти за дете или ученик, стандарти за група/паралелка и стандарти за институция.

Дейностите за осигуряване на ученическо общежитие се финансират по нормативи за ученик, група и институция, а целодневната организация на учебния ден се финансира по норматив за група и норматив за ученик.

Средствата от държавния бюджет, получени при прилагането на стандартите за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование или на нормативите за ученическо общежитие и за целодневна организация на учебния ден, се увеличават с регионален коефициент съгласно чл. 3, ал. 3 от Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование (НФИСПУО), в зависимост от регионалната група на общината, в която се намират институциите. За целите на определянето на регионалния коефициент общините

се групират в осем групи, съгласно Приложение № 5 към т. 5 от РМС № 280 от 2022 г., изм. и доп. с РМС № 337 от 2023 г. За всяка от групите се определя различна стойност на регионалния коефициент, съгласно чл. 3а от НФИСПУО.

Средствата от прилагането на регионалния коефициент са част от средствата от държавния бюджет за делегираните от държавата дейности за образование и се разпределят заедно със средствата по стандартите/нормативите чрез утвърдените от първостепенните разпоредители с бюджет формули.

Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят получените средства от държавния бюджет по стандартите и нормативите за финансиране на дейностите за възпитанието и обучението на децата и учениците в детските градини, училищата и ЦСОП, както и за осигуряване на общежития и целодневна организация на учебния ден въз основа на утвърдени от тях формули, независимо дали институциите прилагат система на делегиран бюджет.

Първостепенните разпоредители с бюджет определят и утвърждават бюджет на всяка институция в системата на предучилищното и училищното образование, в съответствие с разпределението на средствата по стандарти, допълващи стандарти и нормативи за дете или ученик, определени с акта по чл. 282, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО), регионалния коефициент и средствата по чл. 282, ал. 24 от ЗПУО

Средствата за ученици в самостоятелна форма на обучение не се предоставят от първостепенните разпоредители с бюджет на училищата до приключване на изпитите за определяне на годишните оценки по учебните предмети от училищния учебен план. В случаите когато броят на явилите се ученици е по-малък от броя на записаните ученици в самостоятелна форма по данни от Националната електронна информационна система за предучилищно и училищно образование към 1 януари на текущата годината на училищата се предоставят средствата само за броя на явилите се на изпитите ученици, а неиздължените средства се отнасят в резерва и се разходват по реда на чл. 282, ал. 11 от ЗПУО.

Допълнителните средства за 2023 г. за ученик в дневна форма на обучение и в дуална система на обучение в първи и втори гимназиални етапи се осигуряват по два различни допълващи стандарта в зависимост от вида на паралелката. Единият е за ученици в паралелки за професионална подготовка в неспециализирани училища, за ученици в специализирани и специални училища и в ЦСОП. Към него се отнасят и учениците в гимназиален етап в непрофилирани паралелки, които се обучават по училищни учебни планове и програми, утвърдени при условията и реда на отменените Закон за народната просвета и Закон за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план.

Вторият допълващ стандарт е само за ученици в профилирани паралелки в неспециализирани училища.

Във връзка с отпадането на таксите за ползване на детски градини и таксите за дейности по хранене на децата в задължителното предучилищно образование извън финансираното от държавата, по бюджетите на общините са разпределени средства по норматив за издръжка на дете в общинска детска градина или общинско училище, включващ и компенсиране отпадането на съответните такси по ЗМДТ. С предоставените средства се финансират разходи за издръжка дейностите в съответните групи за предучилищно образование.

С разпоредбата на чл. 41 от ПМС № 108 от 2023 г., с цел постигане на по-ефикасно използване на средствата, съобразено с потребностите на институциите на предучилищното образование, се дава възможност кметът на съответната община да може да определя диференциран размер на средствата по норматива за издръжка на дете в общинска детска градина или общинско училище, включващ и компенсиране отпадането

на съответните такси по ЗМДТ, определени по бюджетните взаимоотношения на общините с централния бюджет за финансиране на делегираните от държавата дейности по функция „Образование“.

Регламентирано е, че за децата в групи с полудневна организация на предучилищното образование се определят не по-малко от 30 на сто от средствата по норматива за издръжка на дете в общинска детска градина или общинско училище, включващ и компенсиране отпадането на съответните такси по ЗМДТ.

Доколкото средствата по норматива за издръжка на дете в общинска детска градина или общинско училище, включващ и компенсиране отпадането на съответните такси по ЗМДТ се предоставят на общините като част от общата субсидия за финансиране на делегирани от държавата дейности, разходите, финансирани с тях, следва да се отчитат като разходи за делегирани от държавата дейности по функция „Образование“.

Средства за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в частните детски градини и училища, включени в системата на държавното финансиране и за изплащане на стипендии на учениците и за ресурсно подпомагане в частните училища се предоставят на частните институции под формата на субсидии, като се отчитат в разходен § 43 или § 45 от ЕБК за 2023 г., в зависимост от индивидуалните специфики на конкретната институция.

Напомняме, че съгласно § 6 от преходните и заключителните разпоредби на ЗДБРБ за 2023 г. формулите за 2023 г. по чл. 282, ал. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование се утвърждават в едномесечен срок от обнародването на ЗДБРБ за 2023 г. в „Държавен вестник“.

Съгласно чл. 129, ал. 2 от ЗПФ неусвоените към 31 декември 2022 г. средства по бюджетите на общините от трансфери по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „а“ от ЗПФ във функция „Образование“, могат да се разходват през следващите бюджетни години за същите цели, когато със закона за държавния бюджет или с акт на Министерския съвет не е определено друго.

Напомняме, че съгласно чл. 41а, ал. 1 от НФИСПУО по решение на директора, при условие че са осигурени другите разходи от делегирания бюджет на училището, детската градина или центъра за подкрепа на личностното развитие, при спазване на ограниченията на ал. 3 от същия член, могат да се извършват основни ремонти и да се придобиват дълготрайни активи за сметка на средства с източник:

- о остатъци от преходни години, с изключение на целевите средства, преминали в преходен остатък;
- о собствени приходи;
- о субсидия за финансиране на делегираните от държавата дейности, разпределяна чрез формула.

В **дейност 311 „Детски градини“** се планират и отчитат средствата за обучението и възпитанието на децата в предучилищното образование по определените с РМС № 280 от 2022 г., изм. и доп. с РМС № 337 от 2023 г. стандарти, по норматива за подпомагане на храненето и по норматива за издръжка на дете в общинска детска градина или общинско училище, включващ и компенсиране отпадането на съответните такси по ЗМДТ.

С определените по натурални и стойностни показатели средства от държавния бюджет по функция „Образование“ се финансират разходите за персонал и присъща издръжка с изключение на разходите за медицински персонал за дейностите за предучилищно образование на децата до постъпването им в I клас, осъществявано в групи в детските градини.

В **дейност 312 „Специални групи в детски градини за деца със СОП“** се планират и отчитат текущите разходи за децата в специалните групи за деца с умствена

изостаналост, нарушено зрение, езиково-говорни нарушения и увреден слух в детска градина, а в *дейност 318 „Подготвителна група в училище“* се включват същите разходи, както за задължителното предучилищно образование на децата до постъпването им в I клас, осъществявано в групи в детските градини.

В *дейностите 321, 322, 323, 324 и 326* се планират и отчитат текущите разходи на училищата – специални, неспециализирани, специализирани и професионални гимназии, както и на центровете за специална образователна подкрепа. Средствата по стандартите, разпределени чрез формула, средствата по допълващите стандарти и нормативи за учениците, както и средствата за занимания по интереси, организирани от училището, се включват в бюджетната дейност, в която се отнася училището/ЦСОП, с изключение на нормативите за ресурсно подпомагане.

Директорът на училището/ЦСОП може да извършва компенсирани промени по плана на приходите и разходите, в т.ч. и по дейности. За промените се уведомява ПРБ.

В стандартите по образование *не се включват* средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи, за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и такива с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, за издръжка на защитените детски градини и училища, за познавателни книжки и учебници за децата от подготвителните групи и за учениците до VII клас, за закрила на децата с изявени дарби, за безплатния превоз на децата в задължителна предучилищна възраст и учениците, за компенсиране на транспортни разходи или за наем по месторабота на педагогическия персонал, за финансиране на здравни кабинети в училища и детски градини, както и средствата за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на деца и учаци в институции в системата на предучилищното и училищното образование.

Преходните остатъци от стипендии се разчитат в разходен § 40-00 от ЕБК за 2023 г.

В *дейност 332 „Общежития“* се планират и отчитат текущите разходи на общежитията. Средствата, определени с норматива за институция се разпределят чрез механизма на формулата само за ученическите общежития по чл. 49, ал. 3 от ЗПУО.

В *дейност 337 „Център за подкрепа за личностно развитие“* се планират и отчитат текущи разходи за заниманията по интереси, организирани от центровете за подкрепа за личностно развитие, както и разходите за извършваните от астрономическите обсерватории и планетариуми дейности. Средствата от държавния бюджет се определят в зависимост от броя на учениците в дневна, самостоятелна, индивидуална и комбинирана форма и в дуална система на обучение в съответната община, като с тях се финансират частично разходите за персонал и за присъща издръжка за изпълнението на определен минимален брой часове за дейности по интереси, включени в одобрените годишни програми на центровете за подкрепа за личностното развитие (ЦПЛР). В тази дейност се планират и отчитат и разходите за дейности по кариерно ориентиране на деца и ученици, извършвани от ЦПЛР, като от държавния бюджет се финансират 80 на сто от размера на средствата, определени съгласно § 1а, ал. 2 от НФИСПУО.

В *дейност 338 „Ресурсно подпомагане“* се планират и отчитат разходите по норматива за създаване на условия за приобщаващо образование на деца и ученици на ресурсно подпомагане в детските градини и училищата, в които възпитават и обучават децата и учениците. В същата дейност се планират и отчитат разходите по норматив за ресурсно подпомагане в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие, които изпълняват дейностите по ресурсното подпомагане.

В *дейност 389 „Други дейности по образованието“* се планират и отчитат средствата от държавния бюджет за **безплатен транспорт** на децата в задължителна предучилищна възраст и за учениците, и по допълващ стандарт за поддръжка на автобуси, предоставени на училища – за персонал (шофьори на училищните автобуси), разходи за горива, винетки, застраховки, ремонт и др. В същата бюджетна дейност се отчитат

средствата за занимания по интереси за дейности, извършвани от първостепенните разпоредители с бюджет в съответствие с чл. 16в от НФИСПУО.

Когато ПРБ прехвърля разходните ангажименти на училището (напр. разходите за възнаграждения и осигуровки на шофьорите на училищни автобуси) по дадена дейност, които са отговорност на ПРБ, той следва да прехвърли и средствата, които е получил за тази дейност.

Средствата за закупуване на учебници и учебни помагала, за компенсиране на разходите за транспорт или за наем по месторабота, както и за работа с деца и ученици от уязвими групи, се предоставят на общините по реда на чл. 109, ал. 3 от ЗПФ въз основа на акт на Министерския съвет, предложен от министъра на образованието и науката.

Предвидените в централния бюджет средства за закрила на деца с изяви дарби съгласно Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изяви дарби, приета с ПМС № 298 от 2003 г., се предоставят по бюджетите на общините, изпълняващи мерки за закрила на децата с дарби, по реда на чл. 109, ал. 3 от ЗПФ въз основа на акт на Министерския съвет.

Съгласно чл. 286, ал. 3 от ЗПУО средствата от държавния бюджет за национални програми за развитие на образованието се одобряват от Министерския съвет. Те се предоставят по бюджетите на общините по реда на чл. 109, ал. 3 от ЗПФ.

На основание чл. 282, ал. 18 от ЗПУО в случаите на разлики между разчетения брой на децата и учениците, въз основа на които са предвидени средствата от държавния бюджет за развитие на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие със ЗДБРБ за 2023 г. и данните по Националната електронна информационна система за предучилищно и училищно образование към 1 януари 2023 г., се извършват компенсирани промени по съответните бюджети и бюджета на Министерството на образованието и науката за размера на средствата, необходими за отстраняване на тези разлики.

Обръщаме внимание, че съгласно чл. 282, ал. 21 от ЗПУО промени в разпределението на средствата по формула през бюджетната година в резултат от промени в броя на децата и учениците се допускат само в случай на преместване на дете или ученик между институции, финансирани от един и същ първостепенен разпоредител с бюджет с изключение на случаите на преместване на ученик в друго училище по реда на чл. 199, ал. 1, т. 4 от същия закон и когато в началото на учебната година е необходимо да бъде финансиран по-големият брой на децата и учениците или на групите и паралелките в някои институции, финансирани от един и същ първостепенен разпоредител с бюджет.

Общините публикуват на интернет страницата си информация по институции и по компоненти за разпределението на средствата по формули.

На основание чл. 290, ал. 3 от ЗПУО и чл. 9 от НФИСПУО училищата и детските градини, прилагащи система на делегиран бюджет, следва да публикуват на интернет страницата си утвърдения си бюджет и отчета за изпълнението му.

4. Функция „Здравеопазване”

В Закона за държавния бюджет за 2023 г. по бюджетите на общините са разчетени допълнителни средства във връзка с увеличението на минималната работна заплата от 1 януари 2023 г. от 710 на 780 лв. Осигурено е увеличение на възнагражденията на педагогическия персонал в детските ясли във връзка с продължаване на политиката за увеличение на доходите на педагогическите специалисти в системата на предучилищното и училищното образование за достигане до ниво от 125 на сто от средната работна заплата за страната за преходната година и свързания с това ръст на осигурителните вноски за сметка на работодателя.

Запазват се стойностните показатели на стандартите за финансиране на дейността на здравните кабинети в държавните и общинските детски градини и училища, както и

яслените групи към детските градини във връзка с достигане на минималните нива на заплащане, договорени в колективния трудов договор в отрасъл "Здравеопазване".

Непроменен остава нормативът за компенсиране отпадането на таксите в детските ясли и поемането на издръжката им като държавна отговорност.

Във връзка с направените промени в Наредба № 26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях (наредбата), която влиза в сила от 01.01.2023 г., обръщаме внимание на следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 14, ал. 5 от наредбата, по изключение, когато трайно не може да се осигури назначаването на медицински специалист по чл. 9, т. 1 от същата наредба за обслужване на децата в яслена група, за времето на престой на децата **в детската ясла** обслужването им в една яслена група може да се осъществява от най-малко един педагог, преминал обучение по теми от областта на ранното детско развитие, комплексната промоция на здраве и първа помощ, и една детегледачка. Изключението се прилага само при условие, че в детската ясла е назначен най-малко един медицински специалист по чл. 9, т. 1 от Наредба № 26.

Посоченото в чл. 14, ал. 5 от Наредба № 26 изключение от правилото, че децата в една яслена група се обслужват от най-малко един медицински специалист по чл. 9, т. 1 и една детегледачка, се прилага при кумулативното спазване на няколко условия:

1. трайно да не може да се осигури назначаването на медицински специалист по чл. 9, т. 1 за обслужване на децата в яслена група;

2. педагогът, който ще обслужва децата в яслена група, да е преминал обучение по теми от областта на ранното детско развитие, комплексната промоция на здраве и първа помощ;

3. в детската ясла да е назначен най-малко един медицински специалист по чл. 9, т. 1.

Размерът на основната заплата, платения годишен отпуск и правото на работно облекло на педагога се определят както и до момента, съгласно нормативните актове и колективен трудов договор, които са приложими към работещите в детски ясли.

За времето, за което длъжността на медицинския специалист се заема от педагог, средствата за възнаграждение на педагога и съответните осигурителни вноски от работодател следва да се осигурят от предвидените разходи за делегираната от държавата дейност *Детски ясли* по функция „Здравеопазване“.

Средствата за *пътните разходи на правоимащи болни* и средствата за *командировките на експертите от ТЕЛК* се предоставят на общините по реда на чл. 19 и чл. 20 от ПМС № 108 от 2023 г. В изпълнение на чл. 20 от ПМС № 108 от 2023 г. общините следва да представят Справка за фактически разходваните средства за изпълнение на чл. 34, ал.1 на Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи, приет с ПМС № 83/2010 г. (**Приложение № 5**) и в изпълнение на **чл. 19 от ПМС № 108 от 2023 г. следва да представят Справка за действително извършените разходи , съгласно списък на заболяванията, състоянията и честотата на пътуванията на правоимащите болни за 2023 г. (Приложение № 6)**. Справките за първо шестмесечие следва да бъдат предоставени сканирани в срок до 15 септември, а за второ шестмесечие до 12 декември чрез системата за електронен обмен на съобщения, включително и във формат MS Excel.

5. Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи”

Група „Програми, дейности и служби по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта”

В рамките на определените средства по стандартите, приети с ПМС № 280 от 2022 г., изм. и доп. с ПМС № 337, се планират разходите за персонал и издръжка в съответната дейност.

Напомняме, че от 1 януари 2022 г. влезе в сила Наредбата за стандартите за заплащане на труда на служителите, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги, които се финансират от държавния бюджет, приета с ПМС № 343 от 2020 г. В тази връзка в приетите с ПМС № 280 от 2022 г., изм. и доп. с ПМС № 337 от 2023 г. стандарти за финансиране на делегираните от държавата социални дейности, са разчетени средства за увеличение на възнагражденията на персонала в съответствие с наредбата и с приетата за страната минимална работна заплата от 01.01.2023 г.

През 2021 г. социалната услуга „Асистентска подкрепа“ е определена да се финансира като делегирана от държавата дейност. Същата ще продължи да се финансира като такава и през 2023 г. Правилата за предоставяне на тази услуга са определени с чл. 93 от Закона за социалните услуги. Натуралният показател е „субсидиран брой потребители“, който служи за определяне на общия размер на средствата за финансиране на услугата и за разпределението им по общини. В размера на стандарта са разчетени средства за: възнаграждение на асистента и съответните задължителни осигурителни вноски от работодателя; разходи за работно облекло; разходи за надграждащи обучения и супервизия; разходи за администриране на услугата; разходи за транспорт по време на изпълнение на служебните задължения.

Обръщаме внимание, че средствата за предоставяне на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ се планират и отчитат в дейност 561 „Асистентска подкрепа“, средствата за предоставяне на личната помощ по Закона за личната помощ - в дейност 562 „Асистенти за личната помощ“, а средствата за „социален асистент“ и „домашен помощник“ – в дейност 545 „Социални услуги в домашна среда“, съгласно ЕБК за 2023 г.

Средствата за външни доставчици следва да се планират и отчитат в § 45-00 „Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел“, съгласно ЕБК за 2023 г.

Съгласно чл. 16, ал. 1 от ПМС 108 от 2023 г. *за заявените от общините, но неразкрити специализирани институции, социални услуги в общността и асистентска подкрепа*, предоставените през съответното тримесечие средства се възстановяват в централния бюджет до 8 септември 2023 г. за първото шестмесечие, а за второто шестмесечие - до 8 декември 2023 г. В изпълнение на горесцитираната разпоредба общините, които са възстановили средства, следва да представят в МФ справка - **Приложение № 7**. Справката за първо шестмесечие следва да бъде предоставена сканирана в срок до 15 септември, а за второ шестмесечие до 12 декември чрез системата за електронен обмен на съобщения

Съгласно чл. 66 от ЗДБРБ за 2023 г. максималният размер на присъдената издръжка, която се изплаща от държавата по чл. 152, ал. 1 от Семейния кодекс, за 2023 г. е 100 лв. Средствата за фактически разходваните средства за присъдена издръжка се предоставят на общините по реда на чл. 22 от ПМС № 108 от 2023 г.

Средствата за изплащане на присъдена издръжка се предоставят на общините въз основа на отчетени разходи, на базата на представена Справка за фактически изплатените средства за присъдена издръжка по реда на Наредбата за определяне на реда за изплащане от държавата на присъдена издръжка за съответното шестмесечие на 2023 г. (**Приложение № 8**), и разшифровка на сумите на ред „Други“, в случай че има такива - (**Приложение № 8а**). Справката и разшифровката към нея се изготвят в левове (без стотинки). Справката за първо шестмесечие следва да бъде предоставена сканирана в срок до **15 септември**, а за второ шестмесечие до **12 декември** чрез системата за електронен обмен на съобщения и във формат MS Excel. В изпълнение на § 1а от допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане през 2023 г. ще се предоставят средства

за изплащане на действително извършени разходи за месечни помощи за джобни разходи на ученици, настанени по реда на Закона за закрила на детето в социални услуги за резидентна грижа, които не са делегирани от държавата дейности. Необходимите средства за тази цел ще се предоставят допълнително на общините по реда по реда на чл. 17 от ПМС № 108 от 2023 г. въз основа на представена Справка за фактически разходваните средства за месечни помощи за джобни разходи на ученици, настанени по реда на Закона за закрила на детето в социални услуги за резидентна грижа, които не са делегирани от държавата дейности (**Приложение № 9**). Справката за първото шестмесечие следва да бъде получена в МФ до 15 септември, а за второто шестмесечие – до **12 декември 2023 г.**, чрез системата за електронен обмен на съобщения.

В тази връзка Ви информираме също, че със ЗДБРБ за 2023 г. са предвидени средства за допълващ стандарт за месечна помощ за ученици настанени по реда на Закона за закрила на детето в социални услуги за резидентна грижа в размер на 38 лв.

6. Функция „Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело”

Група „Култура”

Дейност 738 „Читалища”

В срока по чл. 97 от ЗПФ общините представят в МФ, дирекция „Финанси на общините“, Справка за разпределение на субсидията за 2023 г. по читалища (**Приложение № 10**). Справката следва да бъде с подпис на кмета и печат на общината и изпратена сканирана чрез системата за електронен обмен на съобщения.

При възможност от бюджета на общината, както и от реализирани преходни остатъци в държавните дейности (с изключение на тези по функция „Образование“) към 31.12.2022 г., се предвиждат средства за изплащане на обезщетения за придобито право на пенсия и за неизползван платен годишен отпуск за читалищни служители, на които предстои пенсиониране през 2023 г.

Дейност 739 „Музеи, художествени галерии, паметници на културата и етнографски комплекси с национален и регионален характер” и дейност 751 „Библиотеки с национален и регионален характер”.

В рамките на определените средства по стандартите, приети с РМС № 280 от 2022 г., изм. и доп. с РМС № 337 от 2023 г. се планират разходите за персонал и издръжка в съответната дейност.

Определените средства по допълващи стандарти за закрити площи следва да се планират и разходват за текуща издръжка.

Следва да се има предвид, че *субсидираната численост не е щатна численост*, а е натурален показател, който служи за определяне на общия размер на средствата за финансиране на делегираните от държавата дейности и за разпределението им по общини. В рамките на тези средства се определя числеността на щатния персонал, средствата за заплати и съответните задължителни осигурителни вноски от работодател, както и останалите разходи за издръжка.

Обръщаме внимание, че с чл.1, ал. 5, т. 6.4 от ЗДБРБ за 2023 г. са приети разходи за финансова подкрепа на музеите, художествените галерии и библиотеките с регионален характер чрез увеличаване с до 8 на сто и на читалищата с увеличение до 4 на сто на стойностните показатели на стандартите за тяхното финансиране, включително за възнаграждения на персонала. В тази връзка с РМС № 544 от 10.08.2023 г. за изменение и допълнение на РМС № 280 от 2022 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2023 г., изменено и допълнено с РМС № 337 от 2023 г., са приети нови стандарти за финансиране на тези дейности. **Средствата за допълнителното увеличение на стандартите ще бъдат**

предоставени по бюджетите на общините след приемане от Министерския съвет на постановление за одобряване на допълнителни трансфери по бюджетите на общините.

Някои важни моменти при планирането и отчитането на местните дейности през 2023 г.

1. Функция „Образование”

В дейност 336 „Столове” се планират и отчитат само разходите на столовете в училищата. Режийните разноски за ученическото хранене в столове включват разходите за персонал (заплати и осигурителни вноски) и за издръжка.

В дейност 337 „Център за подкрепа за личностно развитие“ се планира и отчита частта на разходите за персонал и за текуща издръжка на центровете за подкрепа за личностно развитие, осигурявани за сметка на приходи по бюджета на общината. Изцяло се планират и отчитат разходите за персонал и за текуща издръжка на центровете за подкрепа за личностно развитие, които не са осъществявали дейности като извънучилищни педагогически учреждения преди 01.08.2016 г. В тази дейност се планира и отчита частта от разходите за дейности по кариерно консултиране и ориентиране, които са отговорност на ПРБ.

2. Функция „Икономически дейности и услуги“

Група „Транспорт и съобщения“

В дейност 832 „Служби и дейности по поддържане, ремонт и изграждане на пътищата“ се планират и средствата за зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища. Съгласно чл. 47 от ПМС № 108 от 2023 г. трансферът за зимно поддържане и снегопочистване се предоставя за подпомагане на общините за дейностите за зимно поддържане на общинските пътища, регламентирани с Наредба № РД-02-20-19/2012 г. за поддържане и текущ ремонт на пътищата, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството (Наредбата) (обн., ДВ, бр. 91 от 2012 г.; попр., бр. 95 от 2012 г.). Видовете, обхватът и технологията на работите за зимно поддържане на пътищата, както и техническите изисквания и правилата, са разписани в глава четвърта на Наредбата.

Обръщаме внимание, че съгласно чл. 89 от ЗДБРБ за 2023 г. неусвоените към 31 декември 2022 г. средства по бюджетите на общините от трансфера за зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища, постъпили през 2019 г., 2020 г., 2021 г. и 2022 г., може да се разходват през 2023 г. за дейностите по зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища съгласно съответната наредба по чл. 36 от Закона за пътищата, както и за придобиване на дълготрайни материални активи за снегопочистване на територията на общината по решения на общинските съвети и за материали за обезопасяване срещу хлъзгане. Във връзка с често задавани въпроси от общини, с писмо на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, са дадени допълнителни разяснения относно конкретните видове работи, които могат да се извършват в рамките на чл. 11, ал. 2, т. 1, буква „в“ от Наредбата, а именно:

1. Цялостна проверка на общото експлоатационно състояние на пътната мрежа и предприемане на мерки за улесняване на работите по зимното поддържане на пътищата;
2. Депониране в обхвата на пътя на материали, които създават затруднения при снегопочистването или могат да станат причина за образуване на снегонавявания;
3. Отстраняване на направляващите пластмасови стълбчета;
4. Сигнализиране с пътен знак от двете страни на пътното платно на стеснените пътни участъци и участъците с интензивни снеговалежи;

5. Отстраняване на повредите на настилка чрез запълване на пукнатините и изкърпване на дупките;
6. Подравняване и профилиране на банкетите;
7. При необходимост - освежаване на хоризонталната маркировка на пътищата;
8. Цялостен преглед на мостовете и водостоците и извършване на необходимите ремонтни работи по тях;
9. Поставяне на снегозадържащи огради на пътните участъци, изложени на опасност от снегонавявания;
10. При извършване на строителни работи по пътищата през зимата – предприемане на мерки за нормално протичане на движението и провеждане на мероприятията по зимно поддържане. На тези участъци не трябва да се допуска складиране на материали, прокопаване на пътното платно, нарушение на сигнализацията, нанасяне на кал на платното за движение и др.

В изпълнение на чл. 15, ал. 3 на ПМС № 108 от 2023 г. общините, включени в приложение № 4 към чл. 15, ал. 1 от постановлението, изпращат Справка за фактически извършените и разплатени разходи за доставки на хляб и основни хранителни продукти (**Приложение № 11**), както и Справка-декларация за осъществен контрол по реда на, чл. 15, ал. 4 (**Приложение № 12**). Справките се изпращат в МФ, дирекция „Финанси на общините“, в срок **до 11 декември 2023 г.** чрез Системата за електронен обмен на съобщения, а в случай на възникнал технически проблем със системата, по изключение справките се изпращат на хартиен носител в същия срок. Общините, които нямат сключени договори и не са извършвали такива разходи, **задължително** изпращат и двете справки, попълнени с нулеви стойности, като изрично в забележка в справката-декларация посочват причините, поради които дейностите не са извършвани.

Обръщаме внимание, че наименованията и броят на населените места, посочени в справката-декларация, следва напълно да съответстват на посочените в приложението към постановлението. В случай на промяна в броя на маршрутите, поради оптимизиране на транспортната схема, същото следва да се запише в забележка към справката – декларация и изрично да се посочи за кой маршрут се отнася, като не се допуска промяната в броя на маршрутите да бъде за сметка на отпадане на доставки за населени места, посочени в постановлението. Когато за определен маршрут, включен в приложение № 4 към чл. 15, ал. 1 от постановлението, не се извършват доставки на хляб и основни хранителни продукти, в забележка **задължително** се посочва причината, поради която маршрутът не се изпълнява, като полагащата му се част от авансово предоставените средства следва да се възстанови от общината в централния бюджет по определения за това ред с постановлението за изпълнение на бюджета. Не се допуска пренасочване на средствата, предвидени за маршрута, който не се изпълнява към други изпълнявани маршрути. Обръщаме внимание, че няма да се приемат и одобряват справки, в които изрично в забележка в справката – декларация общината не е посочила причините, поради които е настъпила промяна в броя на маршрутите или не се изпълнява даден маршрут/и.

Следва да се има предвид, че средствата се предоставят за покриване на част от транспортните разходи, извършвани от общините по сключени договори за доставка на хляб и основни хранителни продукти, разчетени са на база на подадена информация от общините и не предвиждат пълно компенсиране на извършените разходи. В случай на надвишаване на определените за дадена община средства, разликата е за сметка на бюджета на общината.

Обръщаме внимание, че при попълването на двете справки следва стриктно да се спазват съдържащите се в забележките към тях указания. Справките се попълват в лева (без стотинки).

Съгласно чл. 42, ал. 2 от ПМС № 108 от 2023 г. общините, които към 31 декември 2022 г. не са усвоили авансово предоставените им трансфери за други целеви разходи за 2022 г., ги възстановяват по сметка на централния бюджет в срок до един месец от обнародването на постановлението в „Държавен вестник“.

Предоставените по бюджетите на общини допълнителни трансфери за покриване на част от транспортните разходи, извършвани от общините по сключени договори за доставка на хляб и основни хранителни продукти за 2023 г. в планински и малки селища с население до 500 жители (без курортите), се отчитат по съответните разходни параграфи в *дейност 898 „Други дейности по икономиката“*.

3. Функция „Разходи, неklasифицирани в другите функции“

Всички разходи за лихви, както в делегираните от държавата, така и в местните дейности, се отчитат в тази функция по съответните разходни параграфи и подпараграфи в *дейност 910 „Разходи за лихви“*. Не се допуска отчитане на разходи за лихви в останалите функции.

Обръщаме внимание, че разходите за лихви по финансов лизинг и търговски кредит се отчитат по разходен § 29-10 от ЕБК за 2023 г., а разходите за лихви по дължими заеми, предоставени от централния бюджет (включително и лихви за просрочие), други бюджети и от сметки за средствата от ЕС по разходен § 29-90 от ЕБК за 2023 г.

VIII. РАЗЧЕТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ, ЗАЯВКИ ЗА ЗАРЕЖДАНЕ НА ЛИМИТ ОТ ЦЕЛЕВА СУБСИДИЯ, ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ЦЕЛЕВАТА СУБСИДИЯ ЗА КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ

В съответствие с чл. 94, ал. 3, т. 6 от ЗПФ общинският съвет с решението за приемане на бюджета на общината следва да одобри и разпределението на целевата субсидия за капиталови разходи, определена с чл. 51, т. 1 от ЗДБРБ за 2023 г. С тази субсидия може да се одобри финансиране на капиталови разходи за обекти за строителство и основен ремонт, за придобиване на материални и нематериални дълготрайни активи и за проучвателни и проектни работи, включително за съфинансиране и за плащания по заеми за капиталови разходи, ако се планират такива разходи. С чл. 51, т. 1 на ЗДБРБ за 2023 г. е определен общият размер на целевата субсидия за капиталови разходи от централния бюджет, по механизъм съгласно приложението към чл. 51, т. 1 от ЗДБРБ за 2023 г. Общината следва да разпредели средствата от целева субсидия за капиталови разходи в съответствие с национални, регионални и секторни политики, като приоритетно следва да се осигурява финансирането на преходните обекти, включително и на замразените обекти. Не се допуска ново разпределение на целева субсидия за капиталови разходи за 2023 г., определена по реда на чл. 6 от Закона за прилагане на разпоредби на ЗДБРБ за 2022 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2022 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2022 г. и чл. 54, ал. 2 от ЗДБРБ за 2022 г. за обекти, за които кмета на общината е открил процедура за възлагане по ЗОП или е сключил договор за тяхното изпълнение.

Препоръчваме на общинските съвети решенията за одобряването на годишните задачи на обектите за строителство и основен ремонт за 2023 г. да се вземат на база сметните стойности на обектите, годините за започване/завършване на обектите, указанията, дадени в **Приложение № 13** и разчетите на общините за финансиране на капиталовите разходи по уточнен план/отчет към 31.07.2023 г., изготвени в модула за капиталови разходи на ИСО, включващи всички източници за финансиране.

С решението за приемане на бюджета на общината, общинският съвет може да даде съгласие кметът на общината, по реда на чл. 55 от ЗДБРБ за 2023 г. и чл. 46 от ПМС № 108 от 2023 г., да направи предложение до министъра на финансите за трансформиране

на целева субсидия за капиталови разходи в трансфер за други целеви разходи за финансиране на неотложни текущи ремонти на общински пътища, на улична мрежа, на сгради, публична общинска собственост и за извършване на разходи по почистване на речни легла за осигуряване на нормалната им проводимост в урбанизираните територии.

Във връзка с горното обръщаме внимание, че министърът на финансите няма да разглежда искане за трансформация на целева субсидия за капиталови разходи, направено въз основа на решение на общинския съвет, взето преди обнародването в „Държавен вестник“ на ПМС № 108 от 2023 г.

Обръщаме внимание, че в изпълнение на чл. 46 от ПМС № 108 от 2023 г. към предложението на кмета на общината до министъра на финансите за трансформиране следва да бъдат приложени необходимите документи съгласно ал. 3 и 4 на чл. 46 от ПМС № 108 от 2023 г. Съгласно чл. 46, ал. 2 от ПМС № 108 от 2023 г. предложението на кмета на общината до министъра на финансите може да се направи еднократно в срок до 29 септември 2023 г.

В предложението на кмета на общината до министъра на финансите за трансформация задължително се посочват данни, свързани с процедурата по Закона за обществените поръчки – нормативно основание, дата на обявяване, приключила/неприключила, обжалвана/необжалвана, сключен договор с изпълнител, № и дата на сключения договор, срок за изпълнение на договора.

Съгласно разпоредбата на чл. 44 от ПМС № 108 от 2023 г. неусвоените към 31 декември 2022 г. средства по бюджетите на общините от трансфери по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „в“ от Закона за публичните финанси се разходват съгласно одобрените от общинските съвети разчети за финансиране на капиталовите разходи за 2023 г., при спазване на ограниченията по чл. 45 от същото постановление.

Регламентираните с чл. 45 от ПМС № 108 от 2023 г. ограничения са, че със средства от целевата субсидия за капиталови разходи не могат да се финансират разходи за общинската администрация за придобиване на леки автомобили, включително за плащания по договори за лизинг от предходни години, мобилни телефони и стопански инвентар.

Паричните постъпления от продажба на общински нефинансови активи, съгласно чл. 127, ал. 2 от ЗПФ, се разходват само за финансиране на изграждането, за основен и текущ ремонт на социална и техническа инфраструктура, както и за погасяване на ползвани заеми за финансиране на проекти на социалната и техническата инфраструктура и за погасяване на временни безлихвени заеми, отпуснати по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ.

В изпълнение на изискванията на чл. 53 от ЗДБРБ за 2023 г., разчетите за финансиране на капиталовите разходи на общините, одобрени с решения на общинските съвети се изготвят, представят в МФ и се публикуват на интернет страниците на общините при следните условия и ред:

За 2023 г., одобрените от общинския съвет при приемане на бюджета на общината разчети за финансиране на капиталовите разходи по чл. 94, ал. 3, т. 6 от ЗПФ, се отразяват в модул „Капиталови разходи и текущи ремонти“ в уточнения план на капиталовите разходи, въведени в списъка с обекти за 2023 г., като първоначален план не се представя.

Напомняме, че съгласно писмо № ФО-23 от 2019 г. длъжностното лице от звеното по териториално и селищно устройство следва да съгласува данните в частта за проучвателни и проектни работи, за изграждане и основен ремонт на обектите, предвидени за финансиране. Необходимо е, преди предаване на разчетите от оторизираното длъжностно лице в ИСО, данните в тях да бъдат проверени от контролиращ оторизираното лице ръководител.

На основание чл. 54, ал. 2 от ЗДБРБ за 2023 г. целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 51, т. 1 от ЗДБРБ за 2023 г. се предоставя на общините до 5-то число на текущия месец, въз основа на заявки на общините, съгласно образец **Приложение № 14**.

Заявката се изготвя и изпраща електронно само чрез модул „Капиталови разходи и текущи ремонти“ в МФ, дирекция „Финанси на общините“ **до 25-то число на месеца, предхождащ месеца, за който общината е заявила зареждане на лимит в СЕБРА**, като в нея задължително се посочва размерът на усвоените средства от СЕБРА за 2023 г. към датата на подаването ѝ в МФ. С нея може да се заявяват средства за зареждане на лимит и в случаи, когато разходите не са фактурирани, но се очаква актуване на строително-монтажни работи, както и за авансови плащания на разходи по договори, предстоящи за извършване през следващия месец. В случаите, в които се заявяват средства за погашения по заеми за капиталови разходи, задължително се посочва номера на договора за заем, отразен в Регистъра за общинския дълг. Обръщаме внимание, че заявката за зареждане на лимит от целева субсидия за капиталови разходи се разпечатва и подписва от съответните длъжностни лица и от кмета на общината на хартиен носител единствено с цел съхраняване в общината и за евентуалното ѝ предоставяне при поискване от МФ. За тази цел след изготвяне на заявката в модула, тя се генерира и разпечатва **преди подаването ѝ в МФ** чрез модула. Заявката се изпраща на хартиен носител, по изключение, само при възникнал технически проблем в рамките на срока за подаването ѝ. **Заявените суми следва да са в лева (без стотинки), в размер на подлежащите на извършване разходи през месеца, за който са заявени. В случаите, в които заявката и/или разчета за финансиране на капиталови разходи не са изготвени съгласно посочените по-горе изисквания, лимит от целева субсидия за капиталови разходи няма да бъде зареждан по СЕБРА, до привеждане на данните на общината в съответствие. Следва да се има предвид, че при изготвянето на заявките е необходимо да се включат тези разходи за обекти, чийто падеж за плащане настъпва през месеца, за който са заявени сумите, като напомняме, че за кодовете на целевата субсидия за капиталови разходи се прилага изискването за директно разплащане към контрагенти. Изключения от прилагането на това изискване се допускат само в случаите, когато плащанията със средства от целева субсидия за капиталови разходи са предназначени за погашения на задължения на контрагенти към Националната агенция за приходите, за погашения към банки и други лица в страната, за трансфери, за плащания към физически лица и други специфични случаи.**

В процеса на изпълнение на общинския бюджет, в частта за капиталовите разходи, е необходимо своевременно установяване на окончателните капиталови разходи, подлежащи на финансиране с целевата субсидия и при необходимост също **своевременно** извършване на компенсирани промени, одобрени от общинския съвет във връзка със спазване на разпоредбата на чл. 124, ал. 3 от ЗПФ, съгласно която общинският съвет може да одобрява компенсирани промени между показатели на капиталовите разходи, както и между отделни обекти, финансирани със средства от целевата субсидия, определена със закона за държавния бюджет за съответната година, **като промените се одобряват само в рамките на бюджетната година**. При наличие на компенсирани промени по реда на чл. 124, ал. 3 от ЗПФ за съответния отчетен период, тези промени следва да са отразени в уточнения план на отчетите за съответното тримесечие.

Данните по отчетите за финансиране на капиталовите разходи за 2023 г., предадени чрез модул „Капиталови разходи и текущи ремонти“, и по отчетите за касовото изпълнение на бюджета и СЕС трябва да са равни. Разлика се допуска в случаите на възстановени капиталови разходи, отразени в намаление на капиталовите разходи в отчетите за касовото изпълнение и извършени капиталови разходи по стопански начин.

В тези случаи, както и при разлики с усвоения лимит по СЕБРА в резултат на погашение по заеми и/или предоставен трансфер със средства от целевата субсидия за капиталови разходи, при предаване на отчета се попълват обяснителни записки в обособени полета на модула.

Годишните задачи на строителните обекти/активи, с източник на финансиране трансфер по § 61-00, по § 64-00 и/или безлихвен заем по § 78-00 трябва да съответстват на фактически получения трансфер/безлихвен заем към съответния период, а за следващата година, в източник „преходен остатък“ от трансфер по § 61-00, уточненият план представлява разликата между планови и отчетни данни в предходната година;

Годишните задачи за обекти, финансиран с допълнителни трансфери от централния бюджет по §§ 31-18, задължително следва да бъдат в съответствие с размера на средствата по уточнен план на МФ за съответната година, а за следващата година уточненият план представлява разликата между планови и отчетни данни в предходната година.

В случаите, в които с посочените по-горе трансфери се финансират разходи за придобиване на компютри, друго оборудване, машини, съоръжения, стопански инвентар и други дълготрайни активи, те се отразяват по разчетите за финансиране на капиталови разходи по съответните подпараграфи по ЕБК, независимо от прага им на същественост и за разликата с касовите отчети се представя обяснителна записка;

В случаите, в които с посочените по-горе трансфери се възстановяват фактически извършени разходи, то се добавя нов източник по план за възстановения разход, като сумата се отразява с отрицателна стойност в източника от който е извършен разхода и се отчита в новия източник на финансиране.

Недопустими са разлики с касовите отчети в случаите, когато се отчитат разходи в намаление по касов отчет за обект, за който са отчетени разходи чрез модул „Капиталови разходи и текущи ремонти“ в предходни години. В тези случаи срокът за приключване на обекта в модула се променя на 2023 г. и разходите за него също се отчитат в намаление в модула в размер, равен на намалението по касовия отчет.

В случаите, в които със средства от целева субсидия, заем или собствени средства се съфинансира обект по програма на ЕС, то разходите се планират и отчитат в тези източници, а не в източник СЕС. В тези случаи също се попълва обяснителна записка за разликата с касовите отчети.

Отчетът за финансиране на капиталови разходи към съответния тримесечен период се публикува на интернет страницата на общината, файл в XLS формат.

IX. РЕД И УСЛОВИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОМЕНИ НА БЮДЖЕТНИТЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ НА ОБЩИНИТЕ

Промени на бюджетните взаимоотношения на общините с централния бюджет се извършват в изпълнение на актове на Министерския съвет по реда на чл. 51, ал. 2, чл. 55а, както и по реда на чл. 111 от ЗПФ. На основание чл. 52, ал. 1, т. 2 от ЗПФ, бюджетните взаимоотношения на общините се променят и при одобряването от министъра на финансите на безлихвени заеми по реда на чл. 103, ал. 1 и 4 и чл. 130ж от същия закон.

Размерът на бюджетните взаимоотношения с централния бюджет се смята за изменен от датата, посочена в уведомлението на министъра на финансите. Промените по показателите на общинския бюджет в резултат на получени като трансфер или временен безлихвен заем средства от държавния бюджет и от други бюджети и сметки се извършват, без да е необходимо решение на общинския съвет.

Отправеното от кмета на общината до министъра на финансите искане за отпускане на безлихвен заем по реда на чл. 103, ал. 1 от ЗПФ (за временен касов разрыв по бюджета й) следва да е добре мотивирано и задължително следва да съдържа информация за:

- причините, поради които е възникнал временния касов разрыв по бюджета на общината. Например, при възникнала необходимост от извършване на заложен в бюджета разход/плащане преди получаване на съответния приходоизточник, срещу който е планиран разхода/плащането или когато планираният източник (приход/друго постъпление) няма да постъпи до края на текущата година (поради обективна причина) и общината не може да осигури друг източник за извършване на неотложното планирано в бюджета плащане и др.;

- **целта на исканите средства** - информация за конкретните плащания, които ще се извършат (в случай на разход – описание на характера му, функция, дейност по ЕБК, параграф, а в случай на друго плащане – описание на характер му и параграф от ЕБК);

- **източниците и схема за погасяване на заема** - конкретни размери на очакваните постъпления, с които ще се погасява заемът, както и очаквани срокове за получаването им, които следва да са в рамките на срока за възстановяване на искания заем.

Към отправеното искане до министъра на финансите за безлихвения заем се прилага копие на внесеното в общинския съвет мотивирано предложение на кмета по чл. 13 от ЗОД.

В случай че на основание чл. 103, ал. 4 от ЗПФ, общината предвижда да отправи искане за удължаване на срока за възстановяване на одобрен заем или за нов рефинансиращ заем, е препоръчително искането да постъпи в МФ минимум един месец преди изтичане на срока на заема. **Обръщаме внимание, че обслужването на дълга е приоритетно задължение на общинския бюджет, което е регламентирано в закон (чл. 40 от ЗПФ), поради което удължаването на срок на заем или одобряване на нов заем за рефинансиране, ще се допуска в случай при добре формулирани и мотивирани причини в отправеното до министъра на финансите искане, като в него задължително следва да се съдържа информация за причините за непостъпилите източници за погасяване на заема и схема за неговото погасяване в рамките на искания за удължаване срок.**

X. ФИНАНСОВИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ДОГОВОРИ

За сметките за средства от Европейския съюз се съставят, утвърждават и актуализират разчети.

Съгласно чл. 144, ал. 4 от ЗПФ разчетите за сметките за средства от Европейския съюз на общините се изготвят от кмета на общината и се утвърждават от общинския съвет. Редът за изготвяне, утвърждаване и актуализиране на разчетите се определя с наредбата на общинския съвет по чл. 82, ал. 1 от ЗПФ.

XI. ОБЩИНСКИ ДЪЛГ И ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТЪР НА ОБЩИНСКИЯ ДЪЛГ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ОБЩИНСКИЯ ДЪЛГ ЗА 2022 г.

1.) В случай, че общината **има поет дълг**, по смисъла на ЗОД, и/или е обслужвала такъв през 2022 г., кметът на общината следва да изготви годишен отчет за състоянието на дълга, както и отчет за дълга на лицата по чл. 8а от ЗОД.

Решението по чл. 9 от ЗОД, с което е приет отчетът за състоянието на дълга на общината през 2022 г., както и Приложение № 1 към ФО-8 от 25.04.2023 г., се изпращат на хартиен носител или чрез системата за електронен обмен на съобщения на министъра на финансите, с копие до Сметната палата в 30-дневен срок от приемане на решението.

Отчетът за общинския дълг следва да бъде изготвен от кмета на общината и внесен за одобрение в общинския съвет като неразделна част от отчета за изпълнението на

общинския бюджет (чл. 9 от ЗОД). Минималната информация, която отчетът следва да съдържа е по образец на **Приложение № 1 към ФО-8 от 25.04.2023 г.** – „Информация за общинския дълг, издадените общински гаранции, съотношението на плащанията, дълга на лицата по чл. 8а от Закона за общинския дълг и издадените от тях гаранции през 2022 г.”.

Обръщаме внимание, че приложението е неизменна част от отчета за дълга и следва да бъде официално заверен. При изготвяне на информацията могат да се използват справките, които се генерират от Централен регистър общински дълг („Справка за съотношението на плащанията по дълга за бюджетна година (от 2020 г.)” и „Движение и състояние на дълга и гаранциите за избран период (за 2021 г.)“). Препоръчително е отчетът за дълга да бъде придружен от по-подробен анализ за състоянието и движението на дълга през годината, включително и анализ на изпълнението на фискалното правило по чл. 32 от ЗПФ.

При попълване на данните в таблицата за изчисление на съотношението по чл. 32, ал. 1 от ЗПФ се посочва размерът на изравнителната субсидия **без частта за зимно поддържане и снегочистване на общинските пътища.**

Обръщаме внимание, че при изчисляване на съотношението за 2022 г. по чл. 32, ал. 1 от ЗПФ не се включват плащанията по заемите по чл. 3, т. 5 от ЗОД (вкл. и плащанията по заемите от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда), дълга от Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”, „Фонд за органите на местното самоуправление в България – ФЛАГ” ЕАД (вкл. и Фонд за устойчиво градско развитие, като еднолично акционерно дружество със собственик на капитала „ФЛАГ ЕАД“) и заемите от други лица, попадащи в обхвата на сектор „Държавно управление”. Съгласно чл. 90, ал. 1 от ЗДБРБ за 2022 г., при определяне на съотношението и при прилагане на ограничението по чл. 32, ал. 1 от ЗПФ не се включва и годишния размер на плащанията по дългосрочни договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори) и по заеми, предоставени на общината от финансови посредници в изпълнение на финансов инструмент, управляван от „Фонд мениджър на финансови инструменти в България” ЕАД. Съгласно чл. 90, ал. 3 от ЗДБРБ за 2022 г. плащанията през 2022 г. по главницата на съществуващ дълг със средства от нов дълг, не се включват в ограничението по чл. 32, ал. 1 от ЗПФ.

Напомняме за разпоредбата на чл. 90, ал. 5 от ЗДБРБ за 2022 г., съгласно която през 2022 г. общините могат да поемат дълг извън ограниченията по чл. 32, ал. 1 от ЗПФ чрез заеми, предоставени им от финансови посредници в изпълнение на финансов инструмент, управляван от „Фонд мениджър на финансови инструменти в България” ЕАД, като годишният размер на плащанията на общината за всяка година по всички видове заеми, без тези по ал. 3, по чл. 81, ал. 4 и по чл. 32, ал. 5 от ЗПФ, и без плащанията по ЕСКО договорите, не може да надвишава 18 на сто от средногодишния размер на собствените приходи и общата изравнителна субсидия за последните три години, изчислен на базата на данни от годишните отчети за изпълнението на бюджета на общината.

2.) В случай, че общината **няма поет дълг или не е обслужвала такъв през 2022 г., общинският съвет също следва да приеме решение по чл. 9 от ЗОД.** Необходимо е кметът да изпрати писмо до министъра на финансите, с копие до Сметната палата, в 30-дневен срок от приемане на решението, с което да декларира, че общината няма поет дълг или не е обслужвала такъв през 2022 г., като цитира и съответното решение на общинския съвет.

3.) В случай на **неприемане на годишния отчет за състоянието на дълга** на общината от общинския съвет, кметът на общината следва да информира министъра на финансите и Сметната палата с писмо и приложено към него копие от решението за неприемане на отчета, изпратено на хартиен носител или чрез системата за електронен обмен на съобщения в 30-дневен срок от датата на решението за неприемане на отчета.

Обръщаме внимание, че при неизпълнение на чл. 18 от ЗОД, разпоредбата на чл. 58, ал. 1 от същия закон предвижда административно наказание глоба в размер от 200 до 500 лв. за кмета на общината.

ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТЪР „ОБЩНСКИ ДЪЛГ” (ЦРОД)

Информацията се представя от общините в съответствие с изискванията в ЗОД и указания на министъра на финансите, които са публикувани на интернет страницата на МФ: <http://www.minfin.bg> (**Публични разходи> Финанси на общините> Централен регистър общински дълг**). Вписването на информацията в РОД се извършва от лица, определени със заповед на кмета на общината и оторизирани за работа със системата по реда и начина, определени в раздел I на ФО № 25/2015 г. и допълненията в писмо ФО № 35/2015 г. Напомняме, че с писмо ФО № 7/13.04.2023 г. са утвърдени нови бланки, които следва да се използват в случай на създаване/промяна/изтриване на потребителски права с РОД и ИСО. С оглед на необходимостта от поддържане на актуална информация за лицата, работещи със системата, препоръчваме в началото на всяка година, както и периодично, да бъде извършвана оценка на регистрираните потребители от съответната община и при *необходимост* (настъпила промяна) да се изпратят съответните искания за права (създаване/промяна/изтриване). Информация за регистрираните потребители има в линка със справки в РОД (справка *Регистрирани потребители за общината*). Напомняме, че *създаването* на права е свързано с регистрирането на нов потребител/лице, което до момента няма регистрация за ИСО/РОД, *промяната* на права е свързана с разширяване или отнемане на права на регистрирано лице (но не и заличаване на регистрацията), а *изтриването* е свързано с окончателно прекратяване на регистрацията на лицето (изтриване на регистрацията).

Достъпът до РОД може да стане на адрес: <http://rod.minfin.bg/>, а **ръководството за потребителя на системата може да бъде намерено в полето „Помощ”**. Всяко оторизирано от кмета на общината лице следва да отразява своевременно текущите промени в обстоятелствата на поетия от общината дълг в РОД, **но не по-късно от 10-то число (включително) на следващия месец**. Напомняме, че основната информация за сключения договор (заемно споразумение, писмо на министъра на финансите за одобрен безлихвен заем по ЗПФ и др.), от който ще произтекат задължения, представляващи дълг по смисъла на ЗОД или за сключен анекс към него, се вписва за отчетния месец, в който попада датата на договаряне/предоговаряне.

По отношение на модула „Дълг на контролираните от общината лица, попадащи в подсектор „Местно управление”, данните в РОД следва да се вписват от 1-во до 10-то число на месеца, следващ съответното отчетно тримесечие, съгласно писмо ФО № 6 от 2014 г. Информацията за лицата, попадащи в подсектор „Местно управление” е публикувана на сайта на МФ, като част от списъка на юридическите лица, включени в институционален сектор „Държавно управление”. Също така, списъците по години са публикувани на сайта на НСИ – Статистически данни/Държавна финансова статистика/Метаданни и Методология/и дълг.

Напомняме и за задължението за **вписване на информация за финансовите активи, притежавани от общината, под формата на ценни книжа, съгласно дадените указания с писмо ФО № 14 от 2016 г.**

Периодично данните вписани в РОД се публикуват на сайта на МФ и на Портала за отворени данни на Република България във връзка с ангажиментите по публикуване на информацията в отворен формат, заложили във Втория план за действие на Република България за участие в инициативата „Партньорство за открито управление” в

Националната програма за реформи и в Националната програма за развитие България. В тази връзка отново напомняме за необходимостта от коректност на информацията в регистъра и обвързаността ѝ с в оборотните ведомости и касовите отчети. Много важен момент е и начина, по който се регистрират отделни елементи от дълга, тъй като при използването на некоректни номенклатури при вписването данни се получава невярна информация за структурата на общинския дълг (матуритетна, валутна, лихвена), а тази информация е необходима при изготвянето на данни за Нотификационните таблици за дефицита и дълга, съгласно регламенти на ЕС. Определянето на вида на дълга и начина му на вписване в РОД от 2015 г. са описани в раздел III от писмо ФО № 25 от 2015 г., като вида на документите, които следва задължително да се прикачват в системата, са посочени в писмо ФО № 9 от 2017 г.

При сключването на договори за заеми, предоставяни на общините по финансов инструмент, управляван от „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД, с цел по голяма аналитичност, в случай, че към различните подлимити са договорени различни лихвени проценти, в регистъра следва да бъдат създавани отделни записи за тях, като за общините от Южна България те ще бъдат три: към Кредитна институция – банка (частта на съфинансирането в договора); към ФУГР (другата част от съфинансирането) и към ДЗЗД ФУГ (за лимита по ОПРР 2014-2020).

За общините от Северна България, записите би следвало да са два: единият е към РФГР (Кредит А), а другият Кредитна институция – банка (Кредит Б). Реквизитите за номер на договора, решение на общинския съвет, дата на договора и т.н. ще бъдат еднакви, но кредиторът, сумата на кредита и лихвения процент ще са различни, съгласно договореното. Всяко едно плащане (обслужване на дълга), в тези случаи, следва да се записва от общината в съответния запис към съответния кредитор.

При необходимост от корекция на вписани данни в РОД (без тези, свързани с актуализиране на *планираните* суми, които са в рамките на договореното, вкл. и в анекса) за изтекъл отчетен период (или периоди), следва да се изпрати писмено искане за отключване на системата до МФ, дирекция „Финанси на общините“ по СЕОС или искането да се изпрати *сканирано* с подпис на кмета на съответната община по електронната поща на един от следните адреси: ana.vasileva@minfin.bg, d.yankova@minfin.bg, t.pehlivanova@minfin.bg или g.tonova@minfin.bg. Писменото искане се прикачва в „Документи“ към съответния дълг, по който се иска промяна.

С оглед на *задължението за навременно* вписване на обстоятелствата в РОД, писменото искане за отключване се допуска *по изключение*, като то следва да е мотивирано, с подробна информация за конкретната промяна, която ще бъде направена (корекция на усвояване и/или на плащане, запис на анекс, номер на договора и т.н.). В случай на грешно направен запис на дълг (договор или анекс), изтриването му може да стане само от администратор на приложението в МФ, като това също става след изпращане по горепосочения ред писмо за изтриване на описания грешен запис.

Предвид разпоредбата на чл. 40 от ЗПФ, съгласно която дължимите суми за лихви и погашения по главниците по общинския дълг съставляват приоритетно задължение на общинския бюджет, обръщаме внимание, че е необходимо да се предприемат действия по обслужването на дълга *в срок*, за да не се допуска забава в плащанията по него. В случай, че бъде допусната забава повече от 30 дни, напомняме, че съгласно чл. 54, ал. 3, т. 3 от ЗОД, в регистъра се вписва просрочието по начина, определен в писмо ФО № 14/30.05.2016 г. (на 31-я ден се прави запис на реално плащане с нулева стойност, и с отметка, че плащането е в просрочие). С оглед на това, че системата не позволява запис на извършено плащане след изтичане на един месец от крайния срок за погасяване на дълга, в случай на прихващане по чл. 106 от ЗПФ на безлихвен заем след този срок, оторизираното общинско лице изпраща сканирано писмо на горепосочените имейли за отключване *на месеца*, в който трябва да се запише извършеното прихващане (плащане).

Планираните операции (планираните усвоявания по заема и планираните плащания) също следва да са в рамките на срока по договор/анекса, като в случай, че се налага записи извън него, оторизираното общинско лице изпраща сканирано писмо за отключване на съответния период.

Отчитането на задължения, представляващи финансов лизинг и търговски кредити е пояснено в рубриката „Коментари по методологически въпроси“, публикувани на адрес: [http:// www.minfin.bg](http://www.minfin.bg): (Бюджет > Методология > Методология на отчетността > Бюджетно счетоводство). В тази връзка обръщаме внимание, че доколкото авансовата вноска представлява предварително плащане по договор за финансовия лизинг преди придобиването (доставката) на съответния дълготраен актив, сумата на авансовото плащане по договора за финансов лизинг не би следвало да се отразява в РОД, тъй като в отчетността на бюджетните организации задълженията по финансов лизинг, отразени по кредита на сметка 1911, се начислят към датата/годината на доставка на актива, едновременно с неговото завеждане по баланса. В подобни случаи реалното задължение по финансовия лизинг (поемането на дълг, който разсрочено ще бъде разплатен в съответствие с погасителен план) представлява разликата между стойността на договора и авансово заплатената сума по договор, т.е. дългосрочното задължение по лизинга, отразено в годината на придобиване на актива, представлява неплатеното задължение по договора, подлежащо на разсрочено плащане.

За целите на статистическата отчетност за Евростат, при осчетоводяването на задължения, представляващи дълг за общината към небюджетно лице/предприятие, следва да се направи оценка дали това лице попада в сектор „Държавно управление“. Ако попада, общината задължително следва да използва съответната счетоводна сметка (1991, 1992, 1993 и 1994) от Сметкоплана на бюджетните организации (СБО).

По отношение на предоставените *от* общините заеми, представляващи *актив* за нея, също следва да бъде направена оценка дали лицето, на което се предоставя заема, е небюджетно лице/предприятие от сектор „Държавно управление“, като в случая се използва съответно сметка от подгрупа 532 от СБО.

Поемането на дълг от второстепенен разпоредител с бюджет трябва да става чрез първостепенния разпоредител с бюджет (кмета на общината) по реда, определен в ЗОД и при спазване на изискванията в ЗПФ.

Обръщаме внимание, че когато към общината е прехвърлен друг разпоредител с бюджет (напр. училище от МОН), който към момента на прехвърлянето е имал задължения, представляващи дълг (напр. финансов лизинг), оторизираното общинско лице за работа с РОД следва да впише задължението (дълга) на разпоредителя в регистъра с датата на която е станало прехвърлянето и в размер, съответстващ на остатъчния размер на дълга по счетоводни данни към датата на прехвърлянето.

Обръщаме внимание, че с § 12 от ПЗР на ЗДБРБ за 2023 г. е направена промяна в ЗОД, свързана с **отпадането на чл. 176** от него, с което се премахва ограничението за размера на поетия дълг по дългосрочни договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори).

Уведомявам Ви, че с разпоредбата на чл. 91, ал. 5 от ЗДБРБ за 2023 г. е направена промяна в размера на ограничението на плащанията по дълга, когато в тях са включени и плащания по заеми предоставени на общините от финансови посредници в изпълнение на финансов инструмент, управляван от „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД. С тази разпоредба, годишният размер е определен до 25 на сто от средногодишния размер на собствените приходи и общата изравнителна субсидия за последните три години, изчислен на базата на данни от годишните отчети за изпълнението на бюджета на общината (вместо досегашните 18%).

Напомниме, че отговорността за коректността на вписаните в РОД данни е на оторизираните за работа с регистъра лица от общините. Съгласно чл. 173б от ЗПФ за **неизпълнение на задължението** за предоставяне на информация по чл. 35 от същия закон

виновното длъжностно лице се наказва с **глоба от 100 до 500 лв.**, а при повторно нарушение на нарушителя се налага глоба в двоен размер. Предвид това, че неспазването на указанията на министъра на финансите, които са дадени във връзка с предоставянето на информация за състоянието и движението на дълга (чл. 35 от ЗПФ), е нарушение на бюджетната дисциплина, съгласно § 2 от допълнителните разпоредби на ЗПФ, при установяване на такива случаи може да бъде приложена и санкцията, определена в чл. 107 от ЗПФ.

XII. ОБЩИНИ С ФИНАНСОВИ ЗАТРУДНЕНИЯ

Съгласно чл. 84, ал. 5 и чл. 94, ал. 5 от ЗПФ бюджетите на общините в процедура по финансово оздравяване следва да се съгласуват предварително с министъра на финансите и да се разглеждат от общинския съвет заедно със становището на министъра на финансите.

През 2023 г. на основание чл. 95 от ЗДБРБ за 2023 г. кметът на община, за която срокът на процедурата за финансово оздравяване е изтекъл през 2022 г. и отпуснатият по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ заем не е възстановен, изпраща проекта на бюджет на общината за съгласуване от министъра на финансите. При разглеждането от общинския съвет на бюджета на общината се обсъжда и становището на министъра на финансите.

В тази връзка, общините в процедура за финансово оздравяване и общините, за които срокът на процедурата за финансово оздравяване е изтекъл през 2022 г. и отпуснатият по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ заем не е възстановен, следва **в срок до 29 август 2023 г.** да изпратят в МФ, дирекция „Финанси на общините“ чрез системата за електронен обмен на съобщения „АИС-документооборот“ и по електронна поща на g.tonova@minfin.bg попълнен файл „Информация за съгласуване на проекта на бюджет за 2023 г.“, който съдържа следните приложения:

- Проект на бюджет за 2023 г. по агрегирани показатели – **Приложение № 15;**
- Прогнозни парични потоци за периода 2023 – 2025 г. - **Приложение № 16;**
- Таблица за прогнозното изменение на показателите по чл. 130а от ЗПФ за периода 2023 – 2025 г. - **Приложение № 17.**

В допълнение, в същия срок (до 29 август) споменатите по-горе общини следва да изпратят и План-график за обслужване на просрочените задължения - **Приложение № 1.**

Таблицата за прогнозните парични потоци за периода 2023 – 2025 г. се попълва по всички раздели общо за бюджета на общината, като за колоната „Бюджет 2023 г.“ са създадени автоматични връзки към параметрите за проекта на бюджет на общината от **Приложение № 15.** Обръщаме внимание, че за 2024 и 2025 г. основните бюджетни взаимоотношения следва да се планират на нивото на одобрените със ЗДБРБ за 2023 г.

Общините в процедура на финансово оздравяване, които имат съгласуван от министъра на финансите план за финансово оздравяване, следва да съобразят бюджетните параметри с одобрените показатели в плана за финансово оздравяване, като се актуализират размерите на бюджетните взаимоотношения в съответствие с одобрените със ЗДБРБ за 2023 г.

Пакетът от документи следва да бъде придружен с обяснителна записка, която да отразява визията на общината за периода 2023–2025 г. по отношение на приходите (включително за увеличаване на събираемостта на данъка върху недвижимите имоти и данъка върху превозните средства), разходите, операциите с финансови активи и пасиви, вкл. политиката на общината по отношение на дълга, както и анализ на ангажиментите по договори и на задълженията за разходи.

В срок до **29 август 2023 г.** общините с прекратена процедура за финансово оздравяване на основание чл. 130л, ал. 1 от ЗПФ изпращат в МФ уведомление, както и препис от решението на общинския съвет, с което е прекратена процедурата.

ХІІІ. ДРУГИ

Бюджетът на общината за 2023 г. се предоставя на МФ чрез зареждането му в ИСО на електронен адрес: <http://iso.minfin.bg/>. Ръководството за потребителя на системата може да бъде намерено в полето „Помощ“.

За целите на представянето на изискуемите данни за бюджета на общината за 2023 г. посредством ИСО, определените със заповед на кметовете на съответните общини длъжностни лица - оторизирани служители (титуляр и заместващ) за работа със системата, въвеждат файловете на конкретната община, чието наименование следва да отговаря на описания в системата ИСО формат. При всяка настъпила промяна в заповедта за определяне на оторизираните служители за работа със системата и необходимост от актуализация на служителите, съответните общини, уведомяват писмено дирекция „Финанси на общините“ в МФ чрез утвърдения в указания ФО № 7/2023 г. образец (форма) на искане за създаване/промяна/изтриване на права, като Ви уведомяваме, че от м. юли 2023 г. има промяна на лицата в МФ, които управляват правата за достъп. Актуалните имейли, до които следва да се изпращат исканията за създаване/промяна/изтриване на права са:

- ana.vasileva@minfin.bg;
- m.uzunov@minfin.bg;
- d.yankova@minfin.bg;
- m.bogoslovslova@minfin.bg.

Достъп до ИСО имат само регистрирани потребители, които имат съответните права, като регистрацията на потребителите в ИСО се извършва само на електронен адрес: <http://iso.minfin.bg/>.

Обръщаме внимание, че във връзка с изискванията за сигурност на информацията съгласно Закона за киберсигурност и в изпълнение на Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност (НМИМИС) през 2023 г. се извърши привеждане на изискванията към паролите на външните потребители на ИСО в съответствие с чл. 19, т. 2 от НМИМИС.

В тази връзка обръщаме внимание на изискването за смяна на паролата през **6 месеца**, като за целта, на имейлите, които общинските служители са използвали при регистрацията за достъп до системите (модули), се изпращат напомнящи съобщения. Ако паролата не бъде сменена, системата ще бъде недостъпна.

Приложения:

1. Бюджет на общината по бюджетни показатели се зарежда на електронен адрес <http://iso.minfin.bg/>;

2. Разшифровка на натуралните показатели по бюджета за 2023 г. се зарежда на електронен адрес <http://iso.minfin.bg/>;

Макетите по т. 1 и т. 2 ще бъдат качени на интернет страницата на МФ като приложения към тези указания и ще се изпратят на общините по електронна поща от съответните отговорници;

3. План-график за обслужване на просрочените задължения – **Приложение № 1** се изпраща само по електронен път във формат MS Excel на отговорника за общината в МФ, дирекция „Финанси на общините“;

4. Справка за размера (ставката) на данъка върху недвижимите имоти, данъка при възмездно придобиване на имущество и данъка върху превозните средства за 2023 г. – **Приложение № 2**, заедно с изискуемите документи, се изпраща сканирана в срок до **31 август 2023 г.** в МФ, дирекция „Финанси на общините“ чрез системата за електронен обмен на съобщения;

5. Информация за план-сметката по чл. 66 от ЗМДТ за 2023 г. – **Приложение № 3** се изпраща в срок до **31 август 2023 г.** само по електронен път във формат MS Excel на отговорника за общината в МФ, дирекция „Финанси на общините“;

6. Справка за разпределението на средствата от преходния остатък от 2022 г. по бюджета на общината за 2023 г. – **Приложение № 4** се изпраща, в срока определен с чл. 97 от ЗПФ, само по електронен път във формат MS Excel на отговорника за общината в МФ, дирекция „Финанси на общините“;

7. Справка за разходите за командироване на експертите от ТЕЛК от друга община при освидетелстване на лица, живеещи на територията на тяхната община – **Приложение № 5** се изпраща в МФ, дирекция „Финанси на общините“ до **15 септември** за първото шестмесечие, а за четвъртото тримесечие – до **12 декември 2023 г.**, чрез системата за електронен обмен на съобщения както сканирана, така и с файл – MS Excel;

8. Справка за действително извършените разходи по тримесечия, съгласно списък на заболяванията, състоянията и честотата на пътуванията на правоимащите болни за 2023г. (**Приложение № 6**) се изпраща в МФ, дирекция „Финанси на общините“ до **15 септември 2023 г.** за първото шестмесечие, а за второто шестмесечие – до **12 декември 2023 г.**, чрез системата за електронен обмен на съобщения както сканирана, така и с файл – MS Excel;

9. Справка за общия размер на възстановените средства от неразкрити социални услуги за съответното шестмесечие на 2023 г. – **Приложение № 7** се изпраща в МФ, дирекция „Финанси на общините“, сканирано в срок до **15 септември 2023 г.** за първо шестмесечие, а за второ шестмесечие до **12 декември 2023 г.** чрез системата за електронен обмен на съобщения;

10. Справка за фактически разходвани средства за присъдена издръжка по реда на Наредбата за изплащане от държавата на присъдена издръжка за съответното шестмесечие на 2023 г. и разшифровка към нея – **Приложения № 8 и 8а** се изпращат в МФ, дирекция „Финанси на общините“, до **15 септември 2023 г.** за първото шестмесечие, а за второто шестмесечие – до **12 декември 2023 г.**, чрез системата за електронен обмен на съобщения както сканирана, така и с файл – MS Excel;

11. Справка за фактически разходваните средства за месечни помощи за джобни разходи на ученици, настанени по реда на Закона за закрила на детето в социални услуги за резидентна грижа, които не са делегирани от държавата дейности - **Приложение № 9**, следва да бъде получена в МФ до **15 септември 2023 г.** за първото шестмесечие, а за второто шестмесечие – до **12 декември 2023 г.**, чрез системата за електронен обмен на съобщения;

12. Справка за разпределение на субсидията за 2023 година по читалища – **Приложение № 10** се изпраща в срока, определен с чл. 97 от ЗПФ, в МФ, дирекция „Финанси на общините“ чрез системата за електронен обмен на съобщения – сканирана, с подпис на кмета и печат на общината;

13. Справка за фактически извършените и разплатени транспортни разходи за доставки на хляб и основни хранителни продукти в планинските и малките селища с население до 500 жители (без курортите) за 2023 г. – **Приложение № 11** се изпраща в МФ, дирекция „Финанси на общините“, в срок до **11 декември 2023 г.** чрез системата за електронен обмен на съобщения;

14. Справка – декларация за осъществен контрол по реда на чл. 15, ал. 4 на ПМС № 108 от 2023 г. – **Приложение № 12** се изпраща в МФ, дирекция „Финанси на общините“, в срок до **11 декември 2023 г.** чрез системата за електронен обмен на съобщения;

15. Указания за въвеждане на информацията за капиталови разходи в модул „Капиталови разходи и текущи ремонти“ на ИСО - **Приложение № 13**;

16. Заявка за зареждане на лимит от целева субсидия за капиталови разходи, съгласно чл. 54, ал. 2 от ЗДБРБ за 2023 г. - **Приложение № 14** се изпраща електронно само чрез модул „Капиталови разходи и текущи ремонти“ в МФ, дирекция „Финанси на общините“ **до 25-то число на месеца, предхождащ месеца**, за който общината е заявила зареждане на лимит в СЕБРА Заявката се изпраща на хартиен носител, по изключение, само при възникнал технически проблем в рамките на срока за подаването ѝ;

17. Проект на бюджет за 2023 г. по агрегирани показатели – **Приложение № 15** (*отнася се за общините с открита процедура по финансово оздравяване и общините по чл. 95 от ЗДБРБ за 2023 г.*);

18. Таблица за прогнозните парични потоци за периода 2023 – 2025 г. - **Приложение № 16** (*отнася се за общините с открита процедура по финансово оздравяване и общините по чл. 95 от ЗДБРБ за 2023 г.*);

19. Таблица за прогнозното изменение на показателите по чл. 130а от ЗПФ за периода 2023 – 2025 г. - **Приложение № 17** (*отнася се за общините с открита процедура по финансово оздравяване и общините по чл. 95 от ЗДБРБ за 2023 г.*);

В срока, определен с чл. 97 от ЗПФ, общините изпращат в МФ, дирекция „Финанси на общините“, на отговорника за общината само по електронен път и сканирано копие от решението на общинския съвет за приемането на бюджета на общината за 2023 г.

24.8.2023 г.

X АВ

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
АСЕН ВАСИЛЕВ
Signed by: Assen Vaskov Vassilev